

СҰРАҚ КІТАПШАСЫ

НҰСҚА 31230

11 СЫНЫП

Аты-жөні _____

Қала (Облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ
ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ
МАТЕМАТИКА
ФИЗИКА
ХИМИЯ
БИОЛОГИЯ
ГЕОГРАФИЯ
ДҮНИЕ ЖҮЗІ ТАРИХЫ
ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ
ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ
АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Подготовка к ЕНТ/КТА
ҰБТ/ТҚТ-ға дайындық
интерактивті тренинг

2017

Тесттердің жаңа форматтары қосылған (8-ден 1,2,3)
Включены новые форматы тестов (1,2,3 из 8)

«Математикалық сауаттылық»,
«Оқу сауаттылығы», сондай-ақ бейіндік пәндері
«Математическая грамотность»,
«Грамотность чтения», а также профильные предметы

Бірнеше құрылғыда пайдалануға болады
Можно использовать на нескольких устройствах

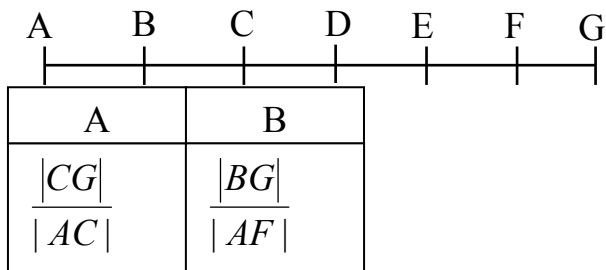

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

1. Оятқыш (будильник) сағатына 3 минут арта қалып отырады. Қазір ол 11:41 –ді көрсетсе, қанша уақыттан кейін 12-ні көрсетеді?

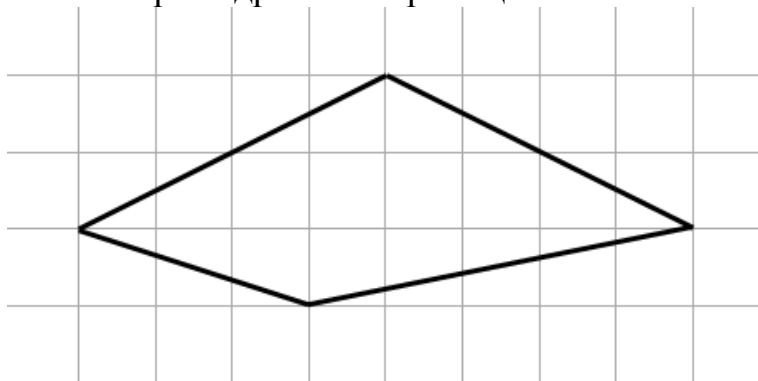
- A) 19 мин 50 секунд
- B) 1957 секунд
- C) 1197 секунд
- D) 15 минут 41 секунд
- E) 1154 секунд

2. AG кесіндісі 6 бірдей кесіндіге бөлінген.

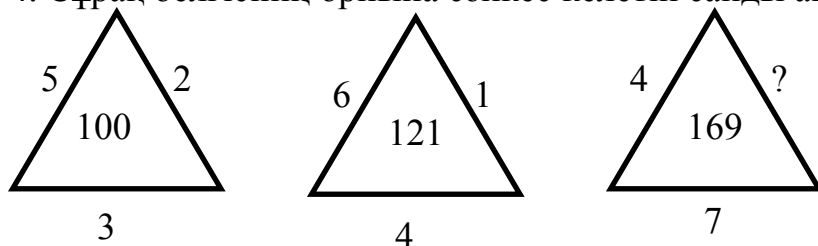
- A) $A < B$
- B) $A + 3 < B$
- C) $A < B + 5$
- D) $A = B$
- E) $A < B + 1$

3. Торкөз өлшемі $1\text{ см} \times 1\text{ см}$ болса, суреттегі фигураның ауданын тауып, оны сантиметр квадратпен көрсетіңіз.

- A) 11 см^2
- B) 14 см^2
- C) 13 см^2
- D) 12 см^2
- E) 10 см^2

4. Сұрақ белгісінің орнына сәйкес келетін санды анықтаңыз.

- A) 3
- B) 4
- C) 2
- D) 0
- E) 1

5. Егер $x > -3$ болса, онда кестедегі мәндерді салыстырыңыз.

А бағаны	В бағаны
$2x-4$	$5x+7$

- A) $A > B$
 B) $A = B$
 C) $A^2 = B$
 D) салыстыру мүмкін емес
 E) $A < B$

6. 5 литр қызыл, 2 литр көк, 2 литр сары бояуларды араластырып жаңа түсті бояу алынды. Қызыл бояудың массасының барлық бояу массасына қатынасын анықтаңыз.

- A) 2:7
 B) 5:4
 C) 4:5
 D) 2:5
 E) 5:9

7. Сыныпта 35 оқушы бар. 75%-ы қыздар. Сыныптың 40%-ы француз тілін оқиды. Кестедегі шамаларды салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз.

Француз тілін оқитын оқушы саны	7
---------------------------------	---

- A) шамаларды өзара салыстыру мүмкін емес
 B) оң жақтағы шама мәні үлкен
 C) шамалар өзара тең
 D) сол жақтағы шама 10-ға тең
 E) сол жақтағы шама үлкен

8. $-20, -18, -16, \dots, 18, 20, 22, 24$ қатары берілген

А бағаны	В бағаны
$a \parallel b$ Берілген қатардың қосындысы	46

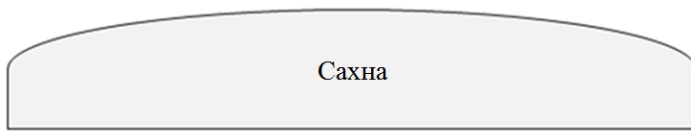
- A) $A = B$
 B) $A > B$
 C) $A < B$
 D) $A - 1 = B$
 E) $A = B + 1$

9. Азат Мейрамның 5 жыл бұрынғы жасынан 10 жасқа үлкен

А	В
Азаттың 5 жыл бұрынғы жасы	Мейрамның қазіргі жасы

- A) $A > B$
 B) $A = B$
 C) $A < B$
 D) анықтау мүмкін емес
 E) $A + B = 10$

10. Концертте аудиториядағы барлық адамдарға сахнаның жақсы көрінісін беру үшін залдағы орындықтар арасында бос орын қалдырылып қойылған. Ол төмендегі жоспарда көрсетілген.

Бағана

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S
1	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10
2		19		18		17		16		15		14		13		12		11	
3	20		21		22		23		24		25		26		27		28		29
4		38		37		36		35		34		33		32		31		30	
5																			
...																			
...																			

Алдыңғы тоғыз қатардағы орындықтардың жалпы саны қанша?

- A) 90
- B) 87
- C) 86
- D) 91
- E) 88

11. Салыстырыңыз:

Тіктөртбұрыштың диагоналі (d)	Осы тіктөртбұрыштың периметрінің жартысы (p)
----------------------------------	---

- A) $d=2p$
- B) $d=p$
- C) $d>p$
- D) $d=3p$
- E) $d<p$

12. A, B, C – әртүрлі оң цифрлар. Сонымен қатар $ABC \cdot ABC=207936$. Бұл цифрлардың көбейтіндісін табыңыз: $A \cdot B \cdot C=?$

- A) 60
- B) 120
- C) 135
- D) 125
- E) 80

13. Алмаш жұмысқа жаңадан келген әріптесінен оның жасын сұрады. Сонда ол әріптесі былай жауап берді: менің 4 жылдан кейінгі жасымды 4 еселеп, содан соң 4 жыл бұрынғы жасымды 4 еселеңіз. Соңында алғашқы көбейтіндіден соңғы көбейтіндіні шегеріңіз деген. Жаңа әріптестің жасы нешеде еді?

- A) 26 жаста
- B) 28 жаста
- C) 30 жаста
- D) 34 жаста
- E) 32 жаста

14. Егер $6 < x < 7$, $y=8$ болса

$\frac{x}{y}$	0,85
---------------	------

A) $\frac{x}{y} > 0,85$

B) $\frac{x}{y} = 0,85$

C) $\frac{x}{y} < 0,85$

D) $\frac{x}{y} + 1 = 0,85$

E) анықтау мүмкін емес

15. 8 санының оң жағына да сол жағына да өзінен басқа бір санды жаздық. Шыққан сан 6-ға бөлінеді. Біз қандай сан жаздық?

A) 1

B) 5

C) 2

D) 4

E) 3

16. Қосымша мағұлматтарды пайдаланып α және β бағандарындағы шамаларды салыстырыңыз.

α	β	Қосымша мағұлматтар
$\angle 1 + \angle 5$	$\angle 1 + \angle 8$	

A) $\alpha > \beta$

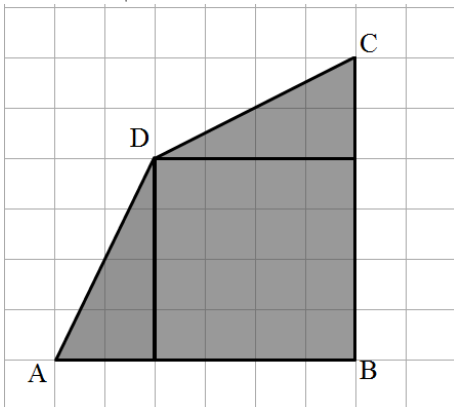
B) $\alpha = \beta$

C) анықтау мүмкін емес

D) $\alpha = 2\beta$

E) $\alpha < \beta$

17. ABCD төртбұрышының ауданын тап. Мұндағы шаршы тордың қабырғасы 1-ге тең.

A) 24

B) 16

C) 20

D) 26

E) 18

18. Көркем әдеби кітаптың парағын нөмірлеу үшін 963 цифр қажет. Кітап қанша беттен тұрғанын табыңыз.

A) 357

B) 258

C) 451

D) 481

E) 267

19. 81^{2015} саны қандай цифрмен аяқталады?

A) 2

B) 3

C) 4

D) 5

E) 1

20. Тауға көтерілген саяхатшы бірінші сағатта 800 м биіктікке көтерілді, ал әрбір сағат сайын биіктікке алдыңғысына қарағанда 25 м-ге кем көтерілді. Саяхатшы 5700 м биіктікке неше сағатта шығады?

A) 8 сағ

B) 7 сағ

C) 57 сағ

D) 16 сағ

E) 6 сағ

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Ақ пен қара

Наушабай дейтін кісі жол жүріп келе жатып, Абайдың үйіне түсіпті. Жайғасып отырған соң ол:

– Абайжан, өзіңе асыл сөз, алғыр ой тауып айтқан кісі болды ма? – деп сұрапты. Абай сәл ойланып отырыпты да:

– Менің Әбдірахман деген балам бар еді. Оны тоғыз жасында Семейдегі орыс мектебіне оқуға бердім. Оны бітірген соң, Петербурға жібердім. Қыс оқып, жаз демалысқа үйге келді. Сұрастырып байқасам, оқуы жақсы көрінеді. Баламның алымдылығын сынап білейін деп ойлады да, бір күні жай әңгімелесіп отырып:

– Қалқам Әбіш, осы әлемдегі жаратылыста ақ зат асыл ма, қара зат асыл ма? – деп сұраған едім. Ол іркілместен:

– Ақ зат асыл зой, – деді.

– Неге, қара зат асыл емес пе? – дедім мен. Әбіш бетіме қарап күлді де:

– Қараны қалай асыл дейсіз? – деді. Мен:

– Біріншіден, адам баласы барлық дүниедегі жаратылысты көзбен көреді емес пе, – дедім, – Бірақ көздің ағы көрмейді, ортасындағы кішкене қарашығы ғана көреді. Қараның асылдығына осы дәлел. Екіншіден, қағаз ақ, одан адам оқып білім ала алмайды, үстіне жазған қара сиядан өнер- білім алады. Үшіншіден, жас шақта адамның сақал-шашы қара болады. Осыған байланысты жас күнде адамда ақыл, білім, қайрат көп болады. Қартайғанда шаш-сақал ағарады. Ал, адамда ақыл, білім, қайрат та азаяды. Сондықтан ақтан қараны асыл ма деп ойлаймын, – дедім.

Сонда Әбіш:

– Оның бәрін қалай білдіңіз? – деді.

– Ақылмен білдім, – дедім мен.

– Олай болса, ақыл мида болмай ма, ал ми ақ зат емес пе! Екіншіден, ақыл – нұр, жарық зат. О да аққа ұқсамай ма? – деді.

Мен баламның тауып айтқан сөзіне риза болып, маңдайынан иіскедім.

1. Абай Әбішті қалай сынады?

A) әлемде асыл зат ақ па қараның ара жігін ажырат деді

B) жастық туралы өлең шығартты

C) орысша хат жаздырды

D) тұлпарға мінгізді

E) білімділігін сынады

2. Мәттінің негізгі түйінді ойы неде?

A) Әбіштің балалық шағы

B) Наушабайдың Абайдың үйіне келуі

C) Әбіштің оқуға кетуі

D) Әбіштің алғырлығы, әкенің балаға риза болуы

E) Әбіштің ауылға келуі

3. Көздің ағы көрмейді, ортасындағы кішкене қарашығы ғана көреді.

Қараның асылдығына осы дәлелі деген сөз кімдікі?

A) Әбіш

B) Абай

C) Мағауия

D) Наушабай

E) Ербол

4. Әбіш ақ заттың артықшылығын қалай айтып берді?

A) дүниеде қара зат асыл

B) ақ қағазға қара сиямен жазады

C) жастық шақта шашта қара болады

D) ақыл да, мида ақ заттан тұрады, барлық нәрсенің бастауы осыларда

E) көздің ағымен қарасы бар

5. Әбіш қай қалаларда оқыды?

A) Орынборда, Семейде

B) Семейде, Мәскеуде

C) Семейде, Петербург

D) Орынборда, Петербургта

E) Қызылжарда, Семейде

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Қадір түні

Рамазан айы аяқталуға таяп қалды. Ораза ұстаған Сарыбай атаның жүзінен жақсылық пен нұрлы сезім шуағы төгіледі.

– Алланы ауызға жиі алатын осы күндер ішінде Қадір түні қасиетті-ақ. Қадір түні ақ періштелер аспаннан жерге түседі. Олар әрбір адамның шын жүректен шыққан армандары мен адал тілектерін қабыл алады, – деді Сарыбай ата.

Сарыбай атаның төрт немересі – Талғат, Алтынбек, Рәбиға және Әлима Қадір түнін қарсы алудың қамына кірісті. Әрбірі жақсы ниетпен, өз алдарына ізгі тілек қойды.

– Менің тілегім – барлық адамдар бақытты болса екен, – деді Талғат.

– Ал мен ата, сіздің деніңіз сау болып, жүз жасаңыз дегім келеді, – деді

Рәбиға.

– Дүниеде ең дұрысы – бай болу. Қолыңда байлық, астыңда мәшине, үйіңде алтының көп болса, – деп Алтынбек кеудесін кере, өректі сөйлейді.

– Балам, ниетіңе жет, – деп атасы Алтынбектің ақ пейіл сөзін бөгемеді.

– Бәрінен де денің сау болсын. Денің сау болса, өсіп-жетілесің. Оқып, тоқып ер жетесің. Азамат болған соң, байлық та, бедел де келеді. Дені саудың, көңілі – көл, жағасы – жайлау, – деп бір-ақ тоқтады.

Содан соң:

– Ал сен қарағым, не тілейсің? – деп Сарыбай ата Әлимаға қарады.

– Ата, бәріміз аман жүрейікші, – деп атасына жақындай түсті.

Қадір түні қарсаңында Талғат, Алтынбек, Рәбиға және Әлима осылайша өздерінің ішкі сырларын ағытты. Сарыбай ата немерелерінің тілектеріне риза болып:

– Аман жүріңдер, айналайындарым, – деп әжептеуір еңсесі көтеріліп, қуанып қалды.

6. Қай айда қасиетті «Қадір түні» бар?

- A) сәуір айында
- B) ақпан айында
- C) көкек айында
- D) рамазан айында
- E) тамыз айында

7. Сарыбай қарияның неше немересі бар?

- A) екі
- B) төрт
- C) бес
- D) алты
- E) тоғыз

8. Талғаттың тілегін көрсетіңіз:

- A) барлық адамдар бай болса екен
- B) барлық адам көңілді болса екен
- C) барлық адамдар бақытты болса екен
- D) барлық адамдар балалы болса екен
- E) барлық адамдар баспаналы болса екен

9. «Дүниеде ең дұрысы – бай болу. Қолыңда байлық, астыңда мәшине, үйіңде алтының көп болса», - деп тілек тілеген кім?

- A) Талғат
- B) Рәбиға
- C) Арман
- D) Әлима
- E) Алтынбек

10. Мәтіндегі негізгі түйінді ой

- A) ең бірінші деннің саулығын тілеу
- B) ең бірінші бай болуды тілеу
- C) ең бірінші үйің көп болуды тілеу
- D) ең бірінші беделді болуды тілеу
- E) ең бірінші көліктер алуды тілеу

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Қайырымды әпке

Гүлнәр мен Дәурен үйде қалды. Мамасы жұмысқа кетерде, малға уақтылы шөп салуды Дәуренге ескертті. Гүлнәр үй ішін сыпырды, еденді таза шүберекпен сүртті. Терезе алдында үлкенді-кішілі құмыраларда өсіп тұрған үй гүлдеріне су құйды. Қатқыл тартқан гүл түптерін босатты. Дәурен достарымен бірге балық аулауға кетті. Ауыл жанындағы өзеннен он шақты балықты түске дейін қиналмай-ақ ұстады.

Су бетіндегі қалытқы тұңғиыққа тастай батып кеткенде, қармағына іліккені жайын балық болатын. Ал табан балықтар қалытқыны тартқылап, Дәуреннің епшiлдiгiн сынағандай болды. Дәурен бос келген жоқ. Әсіресе, биылғы жылы қолының ебі бар екендігін достары да байқап, өзара аңгіме арасында мақтайтындарын айтсаңшы! Дәурен бұған мәз.

Балық аулаймын деп күннің түс ауып кеткенін Дәурен кеш байқады. Мамасының сөзі есіне түсті:

–Ау, достарым, мен үйге қайттым. Мамам «малға шөпті уақтылы бер» деген еді. Мен болсам ұзақ отырып қалыппын, – деп ұстаған балықтарын жинастыра бастады.

Үйге кірерде Дәурен ең алдымен малды қораға қарай бұрылды. Қора ішінен байқазаны – екі сиырдың алдында мол шөп. Жануарлар жеп тұр. Дәуреннің көңілі жайына түсті.

– Дәурен, балықты көп ұстапсың ғой, – деді Гүлнәр көйлектерді жуып жатып.

– Ия, Гүлнәр. Балықтың қызығына түсіп, кеш келдім.

– Сен кешіккен соң, малдарға шөп салып қойдым.

– Рақмет, Гүлнәр, – деді Дәурен ризашылығын білдіріп.

Сөйтті де, Гүлнәрдың жанында бос тұрған екі шелекті қолына алып, құдықтан су әкелуге кетті. Қайырымды әпкесіне осы сәтте қолынан келгенше көмек көрсеткісі келген еді.

Жұмыстан оралған мамасы Гүлнәр мен Дәуреннің үйді ұқыпты ұстағанына, малдарды тоқ тұтқанына, әрі тазаланған балыққа көңілі жадырады. Дереу кешкі тамаққа әзірленді. Енді бір сәтте Дәуреннің қайырымды әпкесі темір табаға май құйып, балықтарды қуырып жатты.

11. Дәуренге мамасы жұмысқа кетерде не істеп қоюды тапсырды?

- A) малға шөп салуды
- B) үй ішін сыпыруды
- C) гүл түптерін босатуды
- D) еденді сүрттуді
- E) үй гүлдеріне су құюды

12. Дәурен не себепті мамасының тапсырмасын орындай алмады?

- A) үй жұмысынан босамады
- B) ойын ойнап кетті
- C) отын жинады
- D) достарымен балық аулауға кетті
- E) атасы мен әжесіне көмектесті

13. Дәурен түске дейін қанша балық ұстады?

- A) он бестен аса
- B) он шақты
- C) мүлдем ұстамады
- D) бір ғана балық ұстады
- E) бестен азырақ

14. Дәурен әпкесіне қалай көмектескісі келді?

- A) гүлдерге су құйды
- B) малдарға шөп салды
- C) пешке от жақты
- D) есіктің алдын сыпырды
- E) құдықтан су әкелді

15. Мәтін неге «Қайырымды әпке» деп аталған?

- A) бауырлар арасындағы қайырымдылық үшін
- B) халықтардың достығы үшін
- C) ата-анаға деген сыйластық үшін
- D) анасының ризалығы үшін
- E) достарына көрсеткен көмегі үшін

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Қарлығаштар қайтқанда

Райхан биыл мектепке барады. Қызығы сол, жаңа оқу жылына ол жаз бойы дайындалды. Ағасы дүкеннен дәптер, қалам, сөмке сатып әкелді. Атасы бойына құйып қойғандай әдемі ақ жібек көйлек томпиған аяғына шап-шақ су жаңа қызыл туфли сыйлады. Бір күні көйлегі мен туфлин киіп, мектепке баратындай сән-салтанатпен үй ішіндегі айна алдында ерсілік-қарсылы жүрді, өзіне жарасып-ақ тұр, көзі нұрлана түскен. «Тезірек» оқу жылы басталса» деген ой қылаң етті.

– Аға, мектепке баруға қанша күн қалды? – деді.

– Әлі он күн бар, Райхан, – деді ағасы қос қолының саусақтарын жайып.

– О–о, әлі де көп екен, – Райхан шыдамсыздана сөйледі. Мектепке тап бүгін не ертең барғысы келіп, жүрегі алып ұшты.

– Асықпа, жаным. Он күн деген не, тәйірі. Көзді ашып-жұмғанша өтеді де шығады, – деді атасы қою қасты қабағын ашып.

Шынында да, он күн зымырап өте шықты. Мектепке баратын күні Райхан ерте оянды. Қолы мен бетін жылы суға жуды. Есік алдына шыққан еді, күздің күні суып-ақ қалыпты. Ауа салқын тартқан. Бағана сымдарында қысыла, қымтырыла қарлығаштар қонақтаған. Бұрынғыдай емін-еркін ұшып жүргендері жоқ.

– Аға, – деді Райхан, қарлығаштар жаурап қалыпты. Ұша алмайды бәрі де.

– Райхан, мінеки күз түсті. Енді олар жылы жаққа ұшып кетеді. Топтанып, қауымдасып келер жылдың көктемінде тағы да келеді, – ағасы да қарлығаштарға қызыға қарады.

– Айналайын, қызым. Қарлығаштарға «Ұшқанда қанаттарың талмасын» деп тілек айт та, мектебіңе бара зой. Көшеде құрбыларың күтіп қалды, – деді атасы Райханға жақындай түсіп.

– Қарлығаштар, ешқашан шаршамаңдар, келер жылы да біздің үйді ұмытпай ұшып келіңдер. Ал мен кеттім мектепке. Сау болыңдар, – деп Райхан кіп-кішкентай қолдарын бұлғады.

Атасы мен ағасы сезімтал Райханның соңынан ауладан шыққанша қарап қалды.

Райхан мектептен келгенде қарлығаштар бағана сымдарында жоқ еді. Райхан күні бойы қарлығаштар мен жаңа тапқан құрбыларын есіне алды. Қарлығаштармен қоштасып, жаңа достармен қауышу оны соншалықты рахат күйге бөледі.

Біраздан соң Райхан құрбыларымен бірге қарлығаштар ұшып кеткен бағана

сымдарының астында қаннен қаперсіз ойнап жатты.

16. Мектепке баратын Райханға атасы қандай сыйлық сыйлады?
  - A) жасыл дәптер, қызыл сөмке
  - B) көк қалам, сары көйлек
  - C) түрлі бояу, ақ сөмке
  - D) ақ жібек көйлек, қызыл туфли
  - E) қара сөмке, сары бантик
17. Райхан мектепке баратын күні ауа райы қандай болды?
  - A) ыстық
  - B) жылы
  - C) суық
  - D) салқын
  - E) жаңбыр
18. Қарлығаштарға айтылған тілекті табыңыз?
  - A) қауіптен сақтасын
  - B) шаршамандар
  - C) жауында қалмандар
  - D) тез оралыңдар
  - E) ұшқанда қанаттарың талмасын
19. Райхан мектепке баратын күні Қарлығаштар неге ұша алмай, бағанада тізіліп отырды?
  - A) олар ұйқтап отырды
  - B) олар жаурап отырды
  - C) олар тамақ сұрап отырды
  - D) олар жылынып отырды
  - E) олар қорқып отырды
20. Мәтін соңында Райхан қай жерде ойнап отырды?
  - A) қарлығаштар ұшып кеткен бағана сымдарының астында
  - B) қарлығаштар ұшып кеткен аулада
  - C) қарлығаштар ұшып кеткен теректің астында
  - D) қарлығаштар ұшып кеткен үйде
  - E) қарлығаштар ұшып кеткен төбеде

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

1. Алғашқы адамдардың бастапқы кезеңдегі топтасу жүйесі:
  - A) Ру
  - B) Тайпа
  - C) Тобыр
  - D) Одақ
  - E) Қауым
2. Аралтөбе ескерткіші табылған өңір:
  - A) Сыр бойы
  - B) Атырау
  - C) Балқаш маңы
  - D) Арыстың оң жағалауы
  - E) Қызылорда
3. VII ғ. “Он оқ будун” мемлекетінің атауы
  - A) Шығыс Түрік қағанаты.
  - B) Эфталиттер мемлекеті.

- С) Түркеш қағанаты.
 D) Батыс Түрік қағанаты.
 E) Қарлұқ қағанаты.
4. Белгілі орта ғасырлық ақын және исламды таратушы, Йасауидың ұстазы:
 A) Махмуд Қашғари
 B) Хакім ата
 C) Арыстан баб
 D) Сүлеймен Бақырғани
 E) Әбу Бәкір
5. Тоқтамыстың Мамай ордасын басып алу уақыты:
 A) 1378 ж.
 B) 1379 ж.
 C) 1382 ж.
 D) 1380 ж.
 E) 1381 ж.
6. Монғолдардың келуімен қазақ жерінде пайда болған жаңа этникалық топтар:
 A) Қыпшақ, қимақ
 B) Үйсін, қаңлы
 C) Дулат, албан
 D) Маңғыт, барлас
 E) Уақ, алшын
7. XIV-XV ғасырларда қыпшақтар мен қияттардың қызылбастар мен қалмақтарға қарсы соғысын суреттейтін жыр:
 A) «Ер Тарғын»
 B) «Ер Төстік»
 C) «Қобыланды батыр»
 D) «Орақ-Мамай»
 E) «Ер Қосай»
8. XV ғасырдың II жартысында Қазақ хандары мен Шайбани ханның арасындағы шайқастардың басым бөлігі өтті:
 A) Алмалық, Талхиз, Талғар, Қойлық қалаларының маңында
 B) Созақ, Сауран, Сығанақ, Отырар қалаларының маңында
 C) Ертіс бойындағы қалалардың маңында
 D) Тараз, Мерке, Құлан қалаларының маңында
 E) Ташкент, Үзкент, Самарқан қалаларының маңында
9. XVI ғасырда Қазақ хандығы мен Орыс мемлекетінің шекарасының жақындай түсуін тездетті:
 A) Моғолстан мемлекетінің ыдырауы
 B) Ойраттардың жиі шабуылы
 C) Ноғай Ордасының ыдырауы
 D) Хиуа хандығының ыдырауы
 E) Өзбек хандығының әлсіреуі □
10. Күлтөбеде үш жүздің басын қосқан құрылтай шақырылып отырды:
 A) Тоғым ханның тұсында
 B) Шығай ханның тұсында
 C) Тахир ханның тұсында
 D) Бұйдаш ханның тұсында
 E) Тәуке ханның тұсында

11. Қазақстан территориясындағы Семей бекінісінің салынған жылы:
- A) 1715 ж.
  - B) 1718 ж.
  - C) 1717 ж.
  - D) 1719 ж.
  - E) 1716 ж.
12. Маңғыстаудағы 1870 жылғы көтеріліс жеңілгеннен кейін, көтерілісшілердің бір бөлігі өтіп кетті:
- A) Орынбор шебіне
  - B) Хиуа хандығына
  - C) Бұқар әмірлігіне
  - D) Солтүстік Кавказға
  - E) Қоқан хандығына
13. Дала генерал-губернаторлығының құрамына кірмеген облыс:
- A) Сырдария
  - B) Семей
  - C) Торғай
  - D) Ақмола
  - E) Орал
14. XIX ғ. Шертпе күйдің негізін салушы:
- A) Тәттімбет Қазанғапұлы
  - B) Дәулеткерей Шығайұлы
  - C) Мағауия Хамзин
  - D) Ықылас Дүкенұлы
  - E) Құрманғазы Сағырбайұлы
15. Абақтыда 12 серігімен азапталып өлтірілген 1916 жылғы ұлт-азаттық көтеріліс басшыларының бірі:
- A) О.Шоңов
  - B) Б.Әшекеев
  - C) Ж.Мәмбетов
  - D) Ә.Жанбосынов
  - E) А.Иманов
16. 1930 жылы 4 сәуірде атуға үкім шығарылған қазақ-кеңес әдебиетінің негізін салушылардың бірі:
- A) С. Сейфуллин
  - B) М. Жұмабаев
  - C) Ж. Аймауытов
  - D) М. Дулатов
  - E) А. Байтұрсынов
17. 1960 жылы Павлодардағы машина зауытының негізінде құрылған зауыт:
- A) Химия зауыты
  - B) Мұнай-химия зауыты
  - C) Суперфосфат зауыты
  - D) Алюминий зауыты
  - E) Трактор зауыты
18. Қазақстан Республикасы сайлау туралы кодексі қабылданды:
- A) 1991 ж. 16 желтоқсанда
  - B) 1992 ж. 2 наурызда
  - C) 1993 ж. 9 желтоқсанда

- D) 1995 ж. 30 тамызда
 E) 1993 ж. 28 қаңтарда
19. Дж.Неру атындағы халықаралық сыйлыққа ие болған жазушы:
 A) Ғабит Мүсірепов
 B) Әнуар Әлімжанов
 C) Жұбан Молдағалиев
 D) Илияс Есенберлин
 E) Әбдіжәміл Нұрпейісов
20. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Назарбаевтың өкімімен Б.Бейсекбаевқа Халық Қаһарманы атағы берілді:
 A) 1995 жылы
 B) 1991 жылы
 C) 1998 жылы
 D) 1997 жылы
 E) 1988 жылы

МАТЕМАТИКА

1. Өрнекті ықшамдаңыз: $\left(a - b + \frac{2ab}{a - b}\right) \cdot \frac{a^2 - b^2}{a^2 + b^2}$
- A) $\frac{1}{a^2 - b^2}$
 B) $a + b$
 C) $\frac{a - b}{a + b}$
 D) $\frac{1}{a^2 + b^2}$
 E) $\frac{a + b}{a - b}$
2. Пропорцияның белгісіз мүшесін табыңыз: $15 : 2\frac{1}{2} = x : 8\frac{1}{3}$
- A) 49.
 B) 52.
 C) 51.
 D) 48.
 E) 50.
3. Мыс пен қалайыдан тұратын екі кесек қорытпа бар. Бірінші қорытпада 40%, екіншісінде 32 % мыс бар. 35 % мысы бар 8 кг қорытпа алу үшін бірге қорытылатын кесектердің салмағы қандай болуы керек?
- A) 1 кг, 7 кг.
 B) 3 кг, 5 кг.
 C) 4 кг, 4 кг.
 D) 4 кг, 3 кг.
 E) 2 кг, 6 кг.
4. Тендеуді шешіңіз: $x^2 \cdot 3^x - 3^{x+1} = 0$
- A) $\sqrt{3}$
 B) $-1; 1$
 C) 0

D) $-\sqrt{3}; \sqrt{3}$

E) $-3; 3$

5. Теңдеулер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} 2x = 3y - 3, \\ \log_{\sqrt{2}}(x - 3y + 8) = 2 \end{cases}$$

A) $(-1; -3)$.

B) $(7; 8)$.

C) $(3; 3)$.

D) $(-3; -3)$.

E) $(-3; -1)$.

6.
$$\begin{cases} 3x^2 + x + 2 > 0 \\ x^2 < 9 \end{cases}$$
 теңсіздіктер жүйесінің шешімі:

A) $(-\infty; 3)$

B) $(-\infty; +\infty)$

C) шешімі жоқ.

D) $(-3; 3)$

E) $(-\infty; -3]$

7. Теңсіздікті шешіңіз: $5 \cdot 0,2^{\lg x} > 0,2^{2 \lg 2}$.

A) $(-\infty; 40)$.

B) $(-\infty; 0)$.

C) $(0; 40)$.

D) $(0; +\infty)$.

E) $(10; 40)$.

8. Теңдеулер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} \sqrt{x} + \sqrt{y} = 9 \\ \sqrt[3]{x} + \sqrt[3]{y} = 5 \end{cases}$$

A) $(64; 1)$

B) $(81; 0), (0; 81)$

C) $(64; 1), (1; 64)$

D) $(25; 16), (16; 25)$

E) $(4; 49)$

9. Ықшамдаңыз: $(\operatorname{tg} \alpha - \operatorname{tg} \beta) \operatorname{ctg}(\alpha - \beta) - \operatorname{tg} \alpha \cdot \operatorname{tg} \beta$

A) 0.

B) $\operatorname{tg} \alpha$.

C) 1.

D) $\operatorname{ctg} \alpha$.

E) -1.

10. Теңдеуді шешіңіз: $\sin 5x = \sin 2x \cdot \cos 3x$

A) $\pm \frac{\pi}{3} + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}; (-1)^k \frac{\pi}{4} + \pi k, k \in \mathbb{Z}$.

B) $\frac{\pi}{8}(2n + 1), n \in \mathbb{Z}; \frac{\pi k}{3}, k \in \mathbb{Z}$.

C) $\frac{\pi}{3}n, n \in \mathbb{Z}; \frac{\pi}{4}(2k + 1), k \in \mathbb{Z}$.

D) $\frac{\pi}{3}n, n \in \mathbb{Z}; \frac{\pi}{2} + \frac{\pi k}{6}, k \in \mathbb{Z}$.

$$E) \frac{\pi}{12}(2n+1), n \in \mathbb{Z}; \frac{\pi}{2} + \pi k, k \in \mathbb{Z}.$$

11. Теңсіздікті шешіңіз: $\frac{\cos x}{1 + \cos 2x} < 0$

A) $-\frac{\pi}{2} + 2\pi n < x < \frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$

B) $-\frac{\pi}{2} + 2\pi n \leq x \leq \frac{\pi}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

C) $\frac{\pi}{2} + \pi n \leq x \leq \frac{3\pi}{2} + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$

D) $\frac{\pi}{2} + 2\pi n < x < \frac{3\pi}{2} + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$

E) $\frac{\pi}{2} + 2\pi n < x < \frac{3\pi}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

12. Геометриялық прогрессияның мүшелері оң $S_2 = 4$, $S_3 = 13$ екені белгілі болса, онда S_4 есептеңіз.

A) $40, \frac{235}{16}$.

B) $\frac{25}{16}$.

C) 25.

D) $40, \frac{25}{4}$.

E) 40.

13. Функцияның анықталу облысын табыңыз: $y = 0,5 \sqrt{4-x^2} + \frac{1}{x-1}$

A) $(-2; 1] \cup [1; 2]$.

B) $(-\infty; 1) \cup (1; +\infty)$.

C) $[-2; 1) \cup (1; 2]$.

D) $(-2; 1) \cup (1; 2]$.

E) $[-2; 2]$.

14. Туындыны табыңыз: $f(x) = -\ln \cos x^2$

A) $2x \operatorname{tg} x^2$

B) $2x \operatorname{ctg} x$

C) $x \operatorname{ctg} x$

D) $2 \operatorname{tg} 2x$

E) 0

15. Теңсіздікті шешіңіз: $\int_0^x (y+1) dy \leq -2x$

A) $(-\infty; -6] \cup [0; +\infty)$

B) $(-\infty; 0] \cup [6; +\infty)$

C) $(-\infty; -2] \cup [3; +\infty)$

D) $[-6; 0]$

E) $(-6; 0)$

16. Ромб биіктігі 2-ге тең. Ромб бұрышы 30° болса, ауданы неге тең?

- A) $8\sqrt{2}$.
- B) 8.
- C) $8\sqrt{3}$.
- D) $2\sqrt{2}$.
- E) 4.

17. М нүктесі тең бүйірлі ABCD трапеция жазықтығынан тысқары жатыр және трапеция төбелерінен бірдей 7 см – де орналасқан. Егер $AB = 6$ см, $BC = 8$ см, $AD = 12$ см болса, М нүктесінен трапеция жазықтығына дейінгі ара қашықтықты табыңыз:

- A) $3\sqrt{2}$ см
- B) $4\sqrt{2}$ см
- C) 6 см
- D) $2\sqrt{3}$ см
- E) $0,5\sqrt{47,5}$ см

18. $\vec{a}(1;3)$ және $\vec{b}(3;-1)$ векторларының арасындағы бұрышты табыңыз:

- A) 30°
- B) 45°
- C) 120°
- D) 60°
- E) 90°

19. $y = (1 + x - x^2)^4$ функциясының туындысын табыңыз.

- A) $(1 - 2x)^4$.
- B) $(1 - 2x)^3$.
- C) $2(1 - x)$.
- D) $4(1 + x - x^2)^3 \cdot (1 - 2x)$.
- E) $4(1 + x - x^2)^3$.

20. Теңдеулер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} x + y = 3 \\ 3|y| - x = 1 \end{cases}$$

- A) (-2; 5).
- B) (2; 1); (5; -2).
- C) (2; 1).
- D) (5; -2).
- E) (1; 2).

21. $(0; +\infty)$ интервалы қандай теңсіздіктердің шешімі болады:

- A) $2^{6x} > 0,5$
- B) $\left(\frac{1}{5}\right)^{5x+1} < \frac{\log_2 \sqrt{4}}{5}$
- C) $\left(\frac{1}{3}\right)^{2x} > \frac{1}{27}$
- D) $2^{3x} < 8$
- E) $2^{3x+1} > 2$
- F) $\left(\frac{1}{5}\right)^x > \frac{1}{25}$

G) $\left(\frac{1}{3}\right)^{2x} < 1$

H) $3^{2x} < 9$

22. $\sqrt{5x+2} = \frac{1}{3}$ теңдеуін шешіп, x мәні қай интервалға жататынын

анықтаңыз.

A) $(0;1)$

B) $(-2;1)$

C) $(2;\infty)$

D) $(-1;2)$

E) $(-3;1)$

F) $(1;2)$

G) $(0;2)$

H) $(-\infty;-2)$

23. $\sin \alpha = -\frac{12}{13}$; $\pi < \alpha < \frac{3\pi}{2}$ екені белгілі болса, онда:

A) $\sin 2\alpha = -\frac{119}{169}$

B) $\cos \alpha = \frac{5}{12}$

C) $\sin 2\alpha = \frac{120}{169}$

D) $\operatorname{tg} \alpha = -\frac{12}{5}$

E) $\operatorname{ctg} \alpha = \frac{12}{5}$

F) $\cos \alpha = -\frac{5}{12}$

G) $\cos 2\alpha = \frac{120}{169}$

H) $\cos 2\alpha = -\frac{119}{169}$

24. Теңдеуді шешіңіз: $\sin^2 x - 8\sin x - 9 = 0$

A) $-\frac{\pi}{2} + \pi n, n \in Z$

B) $\frac{\pi}{3} + \pi n, n \in Z$

C) $-\frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in Z$

D) $-\frac{\pi}{3} + 2\pi n, n \in Z$

E) $\frac{\pi}{3} + 2\pi n, n \in Z$

F) $-\frac{\pi}{3} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

G) $\frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$

H) $\frac{\pi}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

25. $\sin 2x > \frac{\sqrt{2}}{2}$ теңсіздігінің шешімін анықтаңыз.

A) $\left(-\frac{\pi}{8} + \pi n; \frac{\pi}{4} + \pi n\right), n \in \mathbb{Z}$

B) $\left(\frac{\pi}{8} + \pi n; \frac{3\pi}{8} + \pi n\right), n \in \mathbb{Z}$

C) $(-0,125\pi + \pi n; 0,375\pi + \pi n), n \in \mathbb{Z}$

D) $\left(-\frac{\pi}{8} + \pi n; \frac{5\pi}{8} + \pi n\right), n \in \mathbb{Z}$

E) $\left(-\frac{\pi}{8} + \pi n; \frac{\pi}{8} + \pi n\right), n \in \mathbb{Z}$

F) $(0,125\pi + \pi n; 0,375\pi + \pi n), n \in \mathbb{Z}$

G) $\left(\frac{\pi}{8} + 2\pi n; \frac{3\pi}{8} + 2\pi n\right), n \in \mathbb{Z}$

H) $\left(-\frac{\pi}{4} + \pi n; 2\pi + \pi n\right), n \in \mathbb{Z}$

26. Арифметикалық прогрессияның алғашқы он мүшесінің қосындысы 80 тең, ал бесінші мүшесі 6-ға тең. Үшінші және жетінші мүшелерін анықтаңыз.

A) -6

B) -2

C) 2

D) 10

E) 14

F) 6

G) 18

H) 22

27. Логарифмдік функцияның анықталу облысына қай сандар жиыны кіретінін анықтаңыз.

A) Рационал сандар жиыны

B) Оң бүтін сандар жиыны

C) Бүтін сандар жиыны

D) Теріс нақты сандар жиыны

E) Нақты сандар жиыны

F) Оң нақты сандар жиыны

G) Теріс рационал сандар жиыны

H) Натурал сандар жиыны

28. $f(x) = e^x - 5x^3$ туындысын табыңыз.

A) $f'(x) = 2e^x - 5x^2$

B) $f'(x) = e^x + 25 + x$

C) $f'(x) = e^x - 5x^2$

D) $f'(x) = e^x + 5x^2$

E) $f'(x) = e^x + 15x^3$

F) $f'(x) = e^x - 25x$

G) $f'(x) = e^x - 15x^2$

H) $f'(x) = e^x - 15x$

29. $f(x) = \frac{x}{2} - 2$ болса, онда $\int_0^4 f(x) dx = f(x)$ теңдеуінің түбірі:

A) натурал сан

B) теріс сан

C) оң сан

D) бүтін сан

E) тақ сан

F) 3-ке тең

G) 2-ге тең

H) -4-ке тең

30. Қабырғалары 6, 8, 10 болып келген ABC үшбұрышы туралы тұжырымдардың дұрыстарын таңдаңыз:

A) ең қысқа биіктігінің ұзындығы 4 см тең

B) үшбұрыш ABC – тік бұрышты үшбұрыш

C) іштей сызылған шеңбердің радиусы 3см

D) сырттай сызылған шеңбер ауданы 25π

E) үшбұрыш ABC- ның ауданы 24-ке тең

F) бұрыштардың пропорциясы 3:4:5

G) үшбұрыш ABC – доғал бұрышты үшбұрыш

H) сырттай сызылған шеңбердің радиусы 45см

ФИЗИКА

1. Күш сызықтарында бір-бірінен 6 см қашықтықта жатқан нүктелер арасындағы потенциалдар айырымы 60 В-қа тең. Егер өріс біртекті болса, онда электр өрісінің кернеулігі

A) 3600 В/м

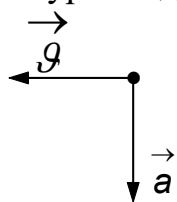
B) 60 В/м

C) 360 В/м

D) 1000 В/м

E) 10 В/м

2. 1 суретте доптың жылдамдық $\vec{g}$ және үдеу $\vec{a}$ векторлары көрсетілген. 2 суретте допқа әсер ететін барлық күштердің тең әсерлі күшінің бағыты.

1-сурет.

2-сурет.

A) 4.

B) 1.

C) 2.

D) 5.

E) 3.

3. Поезд бірқалыпты қозғала отырып, ұзындығы 360 м көпірді 2 минутта жүріп өтті. Поездың жылдамдығы:

A) 5 м/с.

B) 2 м/с.

C) 6 м/с.

D) 7 м/с.

E) 3 м/с.

4. 900 км/сағ жылдамдықпен ұшу кезінде ИЛ-62 ұшағының барлық төрт двигателі 30 МВт қуат өндіреді. Осы режиммен жұмыс істегенде бір двигательдің тарту күші

A) 26 кН

B) 28 кН

C) 34 кН

D) 32 кН

E) 30 кН

5. Массасы 2 кг тас вертикаль жоғары лақтырылған, оның бастапқы кинетикалық энергиясы 400 Дж, 15 м биіктікте оның жылдамдығы:

A) 20 м/с

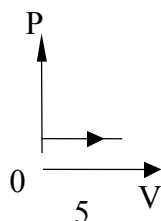
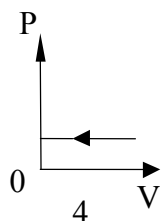
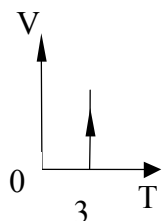
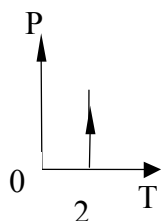
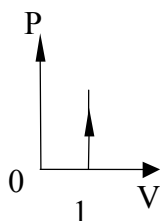
B) 15 м/с

C) 25 м/с

D) 5 м/с

E) 10 м/с

6. Идеал газ үшін изотермиялық ұлғаюдың графигі

A) 1.

B) 2.

C) 3.

D) 4.

E) 5.

7. Термодинамиканың бірінші заңы $\Delta U=Q$ теңдеуімен өрнектелетін процесс

A) изохоралық

B) изобаралық

C) изотермиялық

D) адиабаталық

E) кез-келген процес

8. 25°C температурадағы кедергісі 9 Ом болатын қызу шамындағы вольфрам қылының 0°C-тағы кедергісі (Вольфрамның электр кедергісінің температуралық коэффициенті $4,8 \cdot 10^{-3} \frac{1}{\text{K}}$.)

A) 7,5 Ом.

B) 8,4 Ом.

- C) 8 Ом.
- D) 8,5 Ом.
- E) 7,7 Ом.

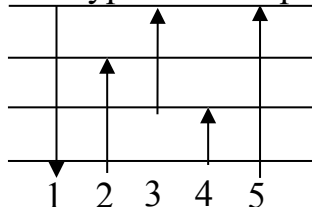
9. Индукциясы 1 Тл магнит өрісінде индукция сызықтарына перпендикуляр қозғалып келе жатқан протонға әсер ететін күш $3,2 \cdot 10^{-12}$ Н болса, протонның жылдамдығы ($q_p = 1,6 \cdot 10^{-19}$ Кл)

- A) $4 \cdot 10^4$ м/с
- B) $3 \cdot 10^6$ м/с
- C) $2 \cdot 10^7$ м/с
- D) 10^3 м/с
- E) 10^5 м/с

10. Жиілігі 4 Гц жүктің тербеліс периоды

- A) 0,25 с
- B) 2 с
- C) 4 с
- D) 0,75 с
- E) 0,5 с

11. Суретте келтірілген өтулердің ішінде сәуле шығарылатыны

- A) 3.
- B) 4.
- C) 5.
- D) 2.
- E) 1.

12. Екі (немесе бірнеше) толқынның қосылуы кезінде бірін-бірі күшейту немесе бәсеңдету құбылысы -

- A) инвертация.
- B) поляризация.
- C) дифракция.
- D) интерференция.
- E) дисперсия.

13. Элементар бөлшектерді тіркемейтін құрал:

- A) Гейгер газразрядты санағышы.
- B) Вильсон камерасы.
- C) Қалың қабатты фотоэмульсия.
- D) Электромметр.
- E) Көпіршікті камера.

14. Тізбекті реакция бірқалыпты жүру үшін нейтрондардың көбею коэффициентінің шамасы

- A) $k = 1,04$.
- B) $k = 1,03$.
- C) $k = 1,02$.
- D) $k = 1$.
- E) $k = 1,01$.

15. Егер сынабы бар барометрлік түтіктің ашық аузын сынабы бар табақшаға

емес, суы бар табақшаға батырса

A) сынап көтеріліп, түтік ішін толтырады.

B) сынап төгіледі де, түтіктің біраз бөлігі суға толады.

C) сынап төгіледі де оның түтіктегі деңгейі судың деңгейімен бірдей болады.

D) сынаптың біраз бөлігі төгіледі.

E) сынап төгіледі де, түтік суға толады.

16. Бастапқы кинетикалық энергиясы 100 эВ электрон, потенциал айырымы

100 В электр өрісінде ұшып өтеді. Электронның $\frac{\vartheta}{\vartheta_0}$ жылдамдықтарының

қатынасы ($1\text{эВ} = 1,6 \cdot 10^{-19}$ Дж)

A) 2.

B) 1.

C) $3\sqrt{3}$.

D) $\sqrt{3}$.

E) $\sqrt{2}$.

17. Массасы 2 кг тас ұзындығы 0,2 м жіпте айналуда. Жіп 1000 Н күшке

шыдаса, горизонталь жазықтықта жіп үзілмейтіндей тастың айналу жиілігі ($g=10\text{м/с}^2$)

A) 100 Гц

B) 800 Гц

C) 400 Гц

D) 80 Гц

E) 8 Гц

18. Белгілі бір ара қашықтықта массалары бірдей денелер өзара тартылады.

Егер сол ара қашықтықта бір дененің массасын 150 кг-ға артырсақ, олардың тартылыс күші 4 есе артады. Денелердің бастапқы массасының мәні

A) 250 кг.

B) 200 кг.

C) 150 кг.

D) 100 кг.

E) 50 кг.

19. Біртекті магнит өрісіне оның күш сызықтарына перпендикуляр бағытта протон мен α - бөлшегі енеді. Егер олардың энергиялары бірдей болса, онда

бөлшектердің қозғалыс траекториясы радиустарының $\frac{R_\alpha}{R_p}$ қатынасы (

$q_\alpha = 2q_p, m_\alpha = 4m_p$)

A) $\sqrt{3}$.

B) 4.

C) 1.

D) $\sqrt{2}$.

E) 2.

20. Импульсінің модулі $20 \frac{\text{кг}\cdot\text{м}}{\text{с}}$ бөлшек қабырғаға тұрғызылған нормальға

60° бұрыш жасай абсолют серпімді соғылды. Қабырғамен әсерлесу

ұзақтығы 0,05 с болса, қабырғаға әсер еткен орташа күш ($\cos 60^\circ = \frac{1}{2}$)

- A) 400 Н
- B) 120 Н
- C) 800 Н
- D) 1200 Н
- E) 500 Н

21. Жаздың ыстық күнінде қандай затты қолмен ұстағанда өте ыстық болып көрінеді:

- A) Ағаш
- B) Құм
- C) Керосин
- D) Металл
- E) Сүт
- F) Шыны
- G) Кірпіш
- H) Мұнай

22. Цельсий шкаласы бойынша температура 88°C . Абсолюттік және Фаренгейттік шкала бойынша өрнектеңіз:

- A) 373K
- B) 361K
- C) 361°F
- D) $200,4^\circ\text{F}$
- E) $194,4^\circ\text{F}$
- F) 21°F
- G) 273K
- H) 646K

23. Егер үйкеліс коэффициенті 0,008 болса, рельс бойымен массасы 1,5 т шағын вагонды 600 м қашықтыққа бірқалыпты орнынан ауыстыру үшін қозғалтқыштың атқарған жұмысы неге тең?

- A) $\approx 70,6 \cdot 10^3$ Дж
- B) $\approx 60 \cdot 10^3$ Дж
- C) $\approx 76 \cdot 10^3$ Дж
- D) $\approx 50,6$ кДж
- E) ≈ 706 кДж
- F) ≈ 60 кДж
- G) $\approx 70,6$ кДж
- H) $\approx 50,6 \cdot 10^3$ Дж

24. Екі нүктелік $q_1 = 8$ нКл және $q_2 = -6$ нКл зарядтардың арақашықтығы $r = 10$ см. Осы екі нүктелі зарядтардың ортасында жатқан нүктенің электр өрісі E кернеулігін табыңыз. ($\varepsilon = 1$)

- A) 60,4 кВ/м
- B) $60,4 \cdot 10^3$ В/м
- C) 50,4 кВ/м
- D) $25,2 \cdot 10^3$ В/м
- E) $48 \cdot 10^3$ В/м
- F) 48 кВ/м
- G) $50,4 \cdot 10^3$ В/м
- H) 25,2 кВ/м

25. $I = 5 \text{ A}$ ток ағып өтетін шексіз ұзын өткізгіштен $a = 2 \text{ м}$ қашықтықта орналасқан нүктенің магнит өрісінің кернеулігі E неге тең?

- A) $E = 39,0 \text{ A/м}$
- B) $E = 40,8 \text{ A/м}$
- C) $E = 14,2 \text{ A/м}$
- D) $E = 9,8 \text{ A/м}$
- E) $E = 30,2 \text{ A/м}$
- F) $E = 29,8 \text{ A/м}$
- G) $E = 39,8 \text{ A/м}$
- H) $E = 19,4 \text{ A/м}$

26. H биіктіктен горизонталь бағытта 20 м/с жылдамдықпен лақтырылған дене горизонталь бағытта 40 м қашықтыққа түссе, дененің лақтырылу биіктігі ($g = 10 \text{ м/с}^2$, ауа кедергісі ескерілмейді)

- A) 35 м
- B) 25 м
- C) 30 м
- D) 20 м
- E) 15 м
- F) 5 м
- G) 40 м
- H) 10 м

27. Күйтабақ ойнатқышта горизонталь жатқан күйтабақ 78 айн/мин жиілікпен айналады. Оның үстіне кішкене дене қойылды. Айналу осінен денеге дейінгі 7 см қашықтықта дене бірқалыпты тұрады. Дене мен күйтабақ арасындағы үйкеліс коэффициенті қандай?

- A) $0,04$
- B) $0,26$
- C) $0,03$
- D) $0,48$
- E) $0,96$
- F) $0,52$
- G) $0,02$
- H) $0,24$

28. Көлденең қимасының ауданы 2 мм^2 өткізгіш арқылы өтетін еркін электрондар шоғырын анықтаңыз. Ток күші 1 A , электрондардың бағытталған қозғалысының жылдамдығы $5 \cdot 10^{-5} \text{ м/с}$.

- A) $3,15 \cdot 10^{14} \text{ м}^{-3}$
- B) $6,25 \cdot 10^{28} \text{ м}^{-3}$
- C) $2,25 \cdot 10^{18} \text{ м}^{-3}$
- D) $1,75 \cdot 10^{28} \text{ м}^{-3}$
- E) $7,25 \cdot 10^{28} \text{ м}^{-3}$
- F) $5,15 \cdot 10^{28} \text{ м}^{-3}$
- G) $3,55 \cdot 10^{22} \text{ м}^{-3}$
- H) $9,45 \cdot 10^{27} \text{ м}^{-3}$

29. Диірменнен шыққан ұн да, пештен шыққан нан да ыстық. Ұнның және нанның ішкі энергияларының артуы қандай процестер арқылы жүзеге артады?

- A) Серпімділік күштің жұмысы
- B) Электр энергиясынан

- C) Жылу алмасу
- D) Үйкеліс күшінің жұмысы
- E) Химиялық энергия
- F) Диффузияның есебінен
- G) Магниттік энергиясынан
- H) Электр энергиясы

30. Дененің температурасын анықтау үшін .... арасында жылулық тепе-теңдік болуы қажет.

- A) дене мен дененің
- B) термометр мен сынаптың
- C) сынап пен дененің
- D) термометр мен дененің
- E) спирт пен термометрдің
- F) спирт пен дененің
- G) шыны мен дененің
- H) градус пен дененің

ХИМИЯ

1. Қалыпты жағдайда тығыздығы 0,09 г/л болатын газдың молярлық массасы:

- A) 4
- B) 6
- C) 2
- D) 5
- E) 3

2. Сыртқы энергетикалық деңгейінің электрондық формуласы $2s^2 2p^4$ -ке сәйкес келетін атом:

- A) кремний
- B) оттек
- C) көміртек
- D) күкірт
- E) фосфор

3. Аммиактағы элементтердің массалық үлесі

- A) азот – 82,35%, сутегі – 17,65%
- B) азот – 17,65%, хлор – 82,35%
- C) азот – 89,36%, сутегі – 10,64%
- D) азот – 28,57%, оттегі – 71,43%
- E) азот – 64,73%, оттегі – 35,27%

4. Бром тотықсыздандырғыш болатын реакцияның схемасы

- A) $\text{HBr} + \text{O}_2 \rightarrow \text{H}_2\text{O} + \text{Br}_2$
- B) $\text{Br}_2 + \text{KI} \rightarrow \text{KBr} + \text{I}_2$
- C) $\text{HBr} + \text{Mg} \rightarrow \text{MgBr}_2 + \text{H}_2$
- D) $\text{Br}_2 + \text{Zn} \rightarrow \text{ZnBr}_2$
- E) $\text{HBr} + \text{NaOH} \rightarrow \text{NaBr} + \text{H}_2\text{O}$

5. 4,48 л сутегі (қ.ж.) түзілу үшін күкірт қышқылы ерітіндісінің 24,5 грамымен әрекеттесетін мырыштың массасы

- A) 22,4 г
- B) 86 г
- C) 98 г

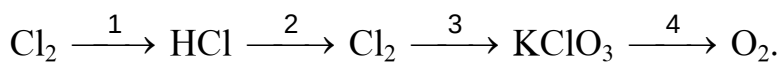
D) 13 г

E) 56 г

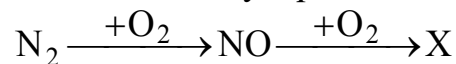
6. Калий гидроксиді әрекеттесетін заттар тобы

A) BeO, SiO₂, HBrB) FeO, SO₃, H₂SiO₃C) BaO, CO, HNO₃D) MgO, CO₂, H₂SO₄E) CaO, SO₂, HCl

7. Берілген схемадағы реакцияларға реагенттердің қатысу реті

A) H₂, Br₂, K₂O, HCl.B) H₂, KI, NaOH, HCl.C) H₂, I₂, KOH, қыздыру.D) H₂, MnO₂, KOH, қыздыру.E) H₂, H₂O, K₂O, HBr.

8. Мына айналулар тізбегіндегі «X» заты

A) NO₂

B) NO

C) N₂O₅D) N₂O₃E) N₂O

9. Сутектермия, көміртектермия және алюминотермия әдістерімен алуға болатын зат

A) калий

B) бериллий

C) барий

D) магний

E) франций

10. Fe(OH)₂ және Fe(OH)₃ гидроксидтерінің қасиеттері

A) екеуі де негіздік

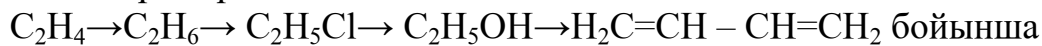
B) біріншісі екідайлы, екіншісі қышқылдық

C) біріншісі негіздік, екіншісі қышқылдық

D) екеуі де екідайлы

E) біріншісі негіздік, екіншісі екідайлы

11. Өзгерістер тізбегіндегі

0,5 моль хлорэтаннан алуға болатын бутадиеннің массасы

A) 27,5 г

B) 54,5 г

C) 13,5 г

D) 28,5 г

E) 26,5 г

12. Жарық қатысында хлорлағанда 12,75 г хлорциклопропан алынды, жұмсалған циклопропанның массасы мен (қ.ж.) хлордың көлемі:

A) 8 г; 5,15 л

B) 6,2 г; 5,12 л

C) 5 г; 5,56 л

D) 7 г; 3,73 л

E) 6 г; 4,78 л

13. Құрамында 20% қоспасы бар 4 кг техникалық кальций карбидінен алуға болатын (қ.ж) ацетиленнің көлемі (м³)

A) 5,33

B) 2,21

C) 3,13

D) 4,31

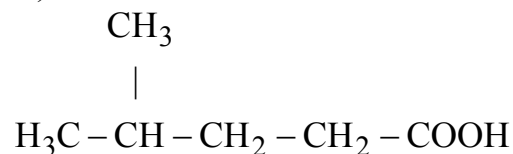
E) 1,12

14. Егер 1,15 г қаныққан бір атомды спирттен натрий 0,28 л сутекті (қ.ж.) ығыстыратын болса, алканолдың формуласы

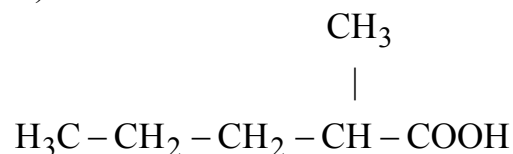
A) C₃H₇OHB) C₄H₉OHC) CH₃OHD) C₅H₁₁OHE) C₂H₅OH

15. 3,3- диметилгексан қышқылының құрылым формуласы:

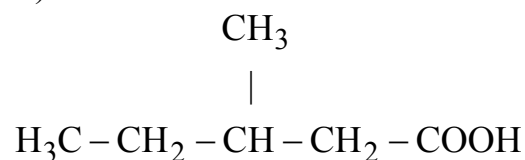
A)

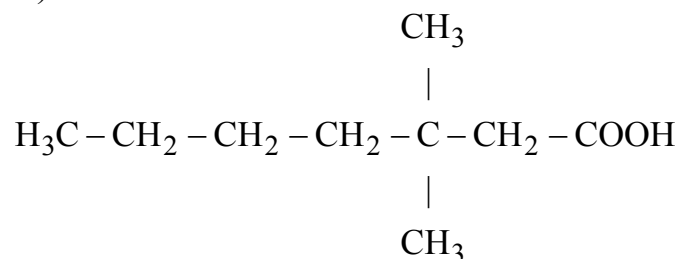
B)

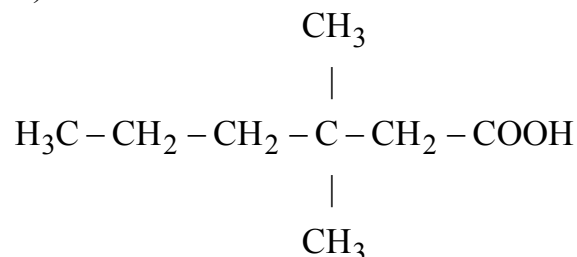
C)

D)

E)

16. Массасы 810 г целлюлозаны толық эфирлегенде түзілетін целлюлоза триацетатының массасы:

A) 1556 г

- B) 1440 г
- C) 1223 г
- D) 1334 г
- E) 1667 г

17. Белок молекуласына бір атом күкірт бар және оның белокта массалық үлесі 0,32 %. Белоктың мольдік (г/моль) массасы:

- A) 1000
- B) 100
- C) 10000
- D) $1 \cdot 10^6$
- E) $1 \cdot 10^5$

18. 50г полипропиленді жаққанда түзілген көмірқышқыл газының (қ.ж.) көлемі (л) (есептеу полимердің бір буыны бойынша жүргізіледі)

- A) 80
- B) 85
- C) 92
- D) 95
- E) 90

19. Құрамында 5% бромды бар 160 г бром суын түссіздендіретін этиленді алуға жұмсалатын этанолдың массасы:

- A) 6,30 г
- B) 5,30 г
- C) 4,30 г
- D) 3,30 г
- E) 2,30 г

20. Массасы 24 г көміртегі концентрлі күкірт қышқылымен әрекеттескенде түзілген газдардың көлемі (қ.ж.)

- A) 134,4 л
- B) 155,6 л
- C) 196,3 л
- D) 361,5 л
- E) 105,6 л

21. Мына қосылыстардағы CrO, CrN, $K[Cr(OH)_4]$, Na_3CrO_3 , $K_2Cr_2O_7$ хром атомының тотығу дәрежелерінің қосындысы неге тең?

- A) 8
- B) 6
- C) 16
- D) 14
- E) 13
- F) 9
- G) 17
- H) 15

22. Калий нитраты 15%-ды ерітіндісінің 20 грамына су қосқанда түзілген 4%-ды ерітіндісінің массасы неге тең (г)

- A) 10
- B) 16
- C) 75
- D) 8
- E) 42

F) 24

G) 4

H) 60

23. Келтірілген заттар ішінде иондық та, коваленттік те байланыстары бар қосылыстар:

A) HCOOH

B) CS₂C) CuI₂D) SO₃E) NH₄NO₂F) H₂OG) NaNO₃H) PCl₆

24. Циклоалкандар жайлы қате тұжырымдар:

A) циклоалкан молекуласында көміртек атомдарының валенттік бұрыштары 180° тең

B) метилциклобутанның изомеры 1,2-диметилциклобутан

C) циклоалкандар нафтендер деп аталады

D) циклоалкандардың жалпы формуласы алкендердің жалпы формуласындай

E) жалпы формуласы C_nH_{2n}

F) циклоалкандарды мұнайдан алуға болады

G) циклоалкан молекуласында барлық көміртек атомдары sp³ d²-гибридтенген

H) циклоалкан молекуласындағы әр көміртек атомы sp³-гибридтенген

25. Аммиак молекуласының пішіні:

A) бұрышты молекула

B) тұзу сызықты молекула

C) жазық молекула

D) куб

E) пирамида

F) жазық тригоналды молекула

G) тетраэдр

H) бензол сақинасына ұқсас

26. Натрий қосылыстарының негізінде өтетін өзгерістер тізбегіндегі соңғы

өнім: $\text{Na} \xrightarrow{+\text{H}_2\text{O}} \text{X}_1 \xrightarrow{+\text{CO}_2(\text{апр.})} \text{X}_2 \xrightarrow{t^0} \text{X}_3$

A) натрий гидриды

B) натрий гидроксиді

C) натрий гидрокарбонаты

D) натрий нитраты

E) натрий

F) натрий карбонаты

G) натрий хлориді

H) натрий сульфаты

27. Мыс(II) гидроксиді әрекеттеседі:

A) натрий сульфатымен

B) глицеринмен

C) күміс нитратымен

D) бензолмен

Е) көміртек (II) оксидімен

Ғ) сірке қышқылымен

Г) күкірт қышқылымен

Н) кремний оксидімен

28. Белгісіз алкеннің 16,8 грамы 64 грамм бромды қосып ала алады.

Алкеннің молекулалық формуласын:

А) C_2H_6

В) C_3H_6

С) C_2H_2

Д) CH_4

Е) C_3H_4

Ғ) C_5H_{10}

Г) C_2H_4

Н) C_4H_{10}

29. Төменде келтірілген заттарды әрекеттестіріп күрделі эфир алуға болады:

А) метан қышқылын пропанол-2мен

В) күкірт қышқылын ацетальдегидпен

С) сірке қышқылын толуолмен

Д) құмырсқа қышқылын бензолмен

Е) бутан қышқылын бутанолмен

Ғ) азот қышқылын ақуызбен

Г) сірке қышқылын метанолмен

Н) азот қышқылын сілтімен

30. 28,8 г Al_4C_3 судың артық алынған мөлшерімен әрекеттескенде неше литр (қ.ж.) метан түзіледі?

А) 6,72 л

В) 44,8 л

С) 13,44 л

Д) 22,4 л

Е) 33,6 л

Ғ) 26,88 л

Г) 11,2 л

Н) 7,52 л

БИОЛОГИЯ

1. Тамырға топырақтың құрамындағы ауа қажет:

А) тыныс алу үшін

В) тек жуандап өсу үшін

С) қоректену үшін

Д) ұзынынан өсу үшін

Е) топыраққа тереңірек ену үшін

2. Тіршілік жаратылымының ең жоғары деңгейі

А) Биогенез

В) Ағзалық

С) Молекулалық

Д) Биосфералық

Е) Популяциялық

3. Масаның отряды:

А) қабыршақ қанаттылар.

- В) қатқыл қанаттылар.
С) қос қанаттылар.
D) жартылай жарғақ қанаттылар.
E) жарғаққанаттылар.
4. Бұтақтың түптенуі байланысты:
A) Төбе бүршікке.
B) Бұйыққан бүршікке.
C) Барлық бүршікке.
D) Қосалқы бүршікке.
E) Қолтық бүршікке.
5. Бұғылардың негізгі азығы:
A) Пармелия
B) Кладония
C) Иісқына
D) Арктикалық қына
E) Киіз қына
6. Бидай тұқымының құрылысына кірмейтіндері
A) Ұрық.
B) Қауыз.
C) Спермий.
D) Сабақша.
E) Эндосперм.
7. Қызанақтың тұқымдасы:
A) Күрделігүлділер.
B) Алқа.
C) Бұршақ.
D) Лалагүл.
E) Астық.
8. Безгек паразитінің көбеюі -
A) Адам өкпесі арқылы.
B) Ішектер арқылы.
C) Қанның қызыл түйіршіктері арқылы.
D) Бауыр арқылы.
E) Тері арқылы.
9. Бақаның алдыңғы аяғының бөлімдері:
A) қар, сирақ, алақан.
B) сан, білек, сирақ.
C) қар, білек, сирақ.
D) сан, сирақ, табан.
E) қар, білек, алақан.
10. Адамдағы атавизм белгілері-
A) Алты саусақ.
B) Үшінші қабақ.
C) Қалың түктілігі.
D) Қал
E) Мең
11. Нейронның қысқа өсіндісі
A) жұлын
B) ми

- C) рецептор
D) аксон
E) дендрит
12. Қан ұлпасы –
A) Сұйық дәнекер
B) Жүйке
C) Безді эпителий
D) Борпылдақ талшықты
E) Эпителий
13. Барлық темекі тартатындарда қабынатын мүшесі-
A) көмекей.
B) ми.
C) бауыр.
D) көз.
E) тыныс жолдары.
14. Өттің әсерінен ыдырайды
A) Ақуыз
B) Май
C) Көмірсу
D) Су
E) Крахмал
15. Бауыр және бұлшық ет мүшелерде глюкоза түрленеді
A) дезоксирибозаға
B) гликогенға
C) фруктозаға
D) рибозаға
E) крахмалға
16. Ұйқы рефлексін зерттеген ғалым:
A) И.М.Сеченов
B) П.К.Анохин
C) И.И.Мечников
D) Н.И.Пирогов
E) И.П.Павлов
17. Транскрипция процесі қай органоидта жүзеге асады
A) Цитоплазмада
B) Вакуольде
C) Ядрода
D) Лизосомада
E) Митохондрияда
18. Эпителий ұлпасы пайда болатын ұрық жасушалары:
A) Эктодерма және мезодерма.
B) Энтодерма.
C) Мезодерма.
D) Эктодерма.
E) Эктодерма және энтодерма.
19. Ағзадан кейінгі жоғары биологиялық жүйе
A) Молекулалық
B) Жаратылымдық
C) Популяциялық

- D) Биосфералық
E) Жасушалық
20. Алғашқы тіршілік.
A) Биогенез.
B) Эукароиттар.
C) Протобионттар.
D) Прокариоттар.
E) Абиогенез.
21. Микроскоптың жарық түсіретін бөлігі:
A) объектив
B) окуляр
C) көру түтігі
D) айна
E) бұранда
F) табан
G) заттық үстелше
H) тұтқа
22. Толық түрленіп дамитын көбелектің дернәсілі:
A) наяда
B) нимфа
C) жұлдызқұрт
D) дернәсіл
E) қуыршақ
F) жұмыртқа
G) имаго
H) көбелек
23. Құстардың қанайналымындағы ерекшелік:
A) жүрегі төрт бөлімді
B) жүрегі үш бөлімді
C) қаны аралас
D) сол жақ қолқа доғасы сақталған
E) оң жақ қолқа доғасы сақталған
F) жүрегі бес бұрышты қалта тәрізді
G) жүрегі түтік тәрізді
H) қанайналымы ашық жүйе
24. Бауырда жиналатын қор заты:
A) глюкоза
B) гликоген
C) глюкагон
D) фруктоза
E) лактоза
F) целлюлоза
G) крахмал
H) эритроза
25. Организмді жаңартуға қажетті жасушаларды түзетін энергиясы мол құрылыс материалдары синтезделеді:
A) катоболизм
B) анаболизм
C) ассимиляция

- D) диссимиляция
- E) метаболизм
- F) пластикалық алмасу
- G) су алмасу
- H) энергетикалық алмасу

26. Бұл кезеңде бала үшін ойынның маңызы зор, денесі өседі, көңіл-күйі қалыптасады:

- A) нәрестелік кезең
- B) мектепке дейінгі естияр кезең
- C) мектеп жасындағы ересек кезең
- D) мектепке дейінгі сәбилік кезең
- E) жасөспірімдік кезең
- F) егде кезең
- G) балғын жастық
- H) кемелденген кезең

27. Химиялық реакциялардың тотығу кезіндегі энергияны пайдаланып, бейорганикалық заттан органикалық заттарды синтездеу реакциясы:

- A) фотосинтез
- B) хемосинтез
- C) қараңғы фаза
- D) су фотолизі
- E) Калвин циклі
- F) химио-осмос процесі
- G) электрон тасымалдау
- H) Хилл реакциясы

28. Тұқымқуалаушылықтың материалдық негізі ДНҚ екенін дәлелдеген ғалым:

- A) У.Бэтсон
- B) Де Фриз
- C) Г.Мендель
- D) Т.Морган
- E) О.Эври
- F) В.Иогансен
- G) Ф.Крик
- H) С.С.Червериков

29. Кайнозойдағы төрттік кезең бөлінеді:

- A) палеоцен
- B) эоцен
- C) олигоцен
- D) плейстоцен
- E) миоцен
- F) голоцен
- G) плиоцен
- H) палеоген

30. Пойкилотермді ағзаларға жатады:

- A) балықтар
- B) құстар
- C) қосмекенділер
- D) сүтқоректілер

- Е) жорғалаушылар
- Ғ) адамдар
- Г) түйеқұстар
- Н) аюлар

ГЕОГРАФИЯ

1. Солтүстік жарты шарда аса кең аумақты қамтитын белдеу
  - А) Тропиктік
  - В) Субтропиктік
  - С) Субарктикалық
  - Д) Қоңыржай
  - Е) Субэкваторлық
2. Нәсілдік белгілердің қалыптасуына ... әсер етеді:
  - А) Ақыл-ой қабілеті
  - В) Қоршаған орта
  - С) Қоғамның дамуы
  - Д) Экономикалық даму
  - Е) Халықтың дамуы
3. Ежелгі дәуірде географиядағы елтану бағытына негіз салған ғалым.
  - А) Эратосфен
  - В) Страбон
  - С) Аристотель
  - Д) Птоломей
  - Е) Әл-Фараби
4. Ендік бағытында экватордан полюске қарай күн түсуі мөлшерінің өзгеру заңдылығы.
  - А) Ырғақтылық.
  - В) Су мен құрлықтың таралуы.
  - С) Ендік белдеулік.
  - Д) Биіктік белдеу.
  - Е) Өзен торының таралуы.
5. Еуразиядағы «суықтық полюсі» аталған жер:
  - А) Чукот түбегі
  - В) Оймякон
  - С) Кушка
  - Д) Кола түбегі
  - Е) Шығыс
6. «Географияға жетекші» атты еңбектің авторы:
  - А) Страбон.
  - В) Птоломей.
  - С) Геродот.
  - Д) Чжан Цянь.
  - Е) Сюань-Цзан
7. Қазақстанның қармен және жаңбырмен қоректенетін өзендері
  - А) Сырдария, Шу.
  - В) Есіл және Тобыл.
  - С) Ертіс және Іле.
  - Д) Сарысу, Қаратал.
  - Е) Орал және Ембі.

8. Батыс Тянь-Шаньға ... кіреді
- A) Талас Алатауы
  - B) Күнгей Алатауы
  - C) Іле Алатауы
  - D) Алтай
  - E) Шу-Іле тауы
9. Шығыс Қазақстан облысында орналасқан қорық
- A) Ақсу-Жабағылы
  - B) Алакөл
  - C) Батыс Алтай
  - D) Қорғалжын
  - E) Қаратал
10. Халықтың механикалық қозғалысы - бұл
- A) бюджет
  - B) ауысу, сапырылысу
  - C) транспорттық шығын
  - D) миграция - көшіп-қону
  - E) қайта өндіріс
11. Қазақстанның батысын оңтүстік ауданмен байланыстыратын теміржол.
- A) Оңтүстік Сібір
  - B) Орынбор-Ташкент
  - C) Түркістан-Сібір
  - D) Орта Сібір
  - E) Трансқазақстан
12. Торғай бокситі негізінде құрылған өнеркәсіп торабы.
- A) Павлодар.
  - B) Көкшетау.
  - C) Қостанай.
  - D) Петропавл.
  - E) Арқалық.
13. Несие-қаржы қатынастардың атқаратын қызметі
- A) Қарыз және несиелер беру
  - B) Экономикасы дамыған елдердің дамушы елдерге қаржылай көмек көрсетуі
  - C) Дамушы елдердегі еуропалық банк жүйесінің жасалуы
  - D) Экономикалық ақпараттар алмасу
  - E) Аймақтық валюталар жүйесінің қарқынды дамуы
14. Дүние жүзіндегі жалпы электр энергиясының 63-65%-ы ... үлесіне тиеді.
- A) ЖЭС-тің
  - B) жел энергиясының
  - C) СЭС-тің
  - D) күн энергиясының
  - E) АЭС-тің
15. Балық өнімдерін экспорттаушы елдер:
- A) Кения, Шри-Ланка
  - B) Колумбия, Мексика
  - C) Үндістан, Қытай
  - D) Бразилия, Куба

- Е) Чили, Перу
16. Украинадағы қала халқының үлесі өте жоғары аудан
- А) Донецк алабы
  - В) Чернигов облысы
  - С) Одесса облысы
  - Д) Батыс Украина
  - Е) Закарпат облысы
17. Еуропадағы ірі қарындаш өндіруші мемлекет:
- А) Польша.
  - В) Словакия.
  - С) Румыния.
  - Д) Чехия.
  - Е) Венгрия.
18. Қытай көп ұлтты мемлекет онда..... ұлт өмір сүреді.
- А) 55-56
  - В) 120
  - С) 50
  - Д) 65
  - Е) 130
19. Гольфстрим ағысын пайдалану байланысты жоба ұсынған ел:
- А) Канада.
  - В) Бразилия.
  - С) Жапония.
  - Д) АҚШ.
  - Е) Қытай.
20. Африкадағы мұнай мен газдың ең ірі кен орны:
- А) Египетте
  - В) Ливияда
  - С) Нигерде
  - Д) Либерияда
  - Е) Мозамбикте
21. Жер бедерінің барлық пішіндерінің қалыптасуына әсер етуші күштер:
- А) Тектоникалық
  - В) Метаморфтық
  - С) Үгілу
  - Д) Эндогендік
  - Е) Эолдық
  - Ғ) Биогендік
  - Г) Экзогендік
  - Н) Антропогендік
22. Атакама шөлінің Тынық мұхитының жағалауында орналаса отырып, шөл болуының себебі:
- А) Перуан суық ағысының ықпалы
  - В) Амазонка ормандарының жойылуы
  - С) Температурадағы және әртүрлі ауа массалары арасындағы үлкен қысымның айырмашылығы
  - Д) Жарық зоналарының мол түсуі
  - Е) Ағынды желдердің соғуы
  - Ғ) Температура ауытқуларының жиі болуы

G) Жауын-шашындардың мүлдем түспеуі

H) Тропиктік ендікте орналасуы

23. XX ғасырдың бас кезінде Сібір темір жолының Қазақстандық бөлігі бойында Қоныс аудару басқармасының ұйымдастыруымен зерттеу жұмыстары жүргізілген облыс:

A) Семей

B) Түркістан

C) Ақмола

D) Торғай

E) Жетісу

F) Сырдария

G) Орал

H) Гурьев

24. Кенсіз пайдалы қазбалар:

A) Асбест

B) Темір

C) Марганец

D) Хром

E) Фосфорит

F) Никель

G) Тұз

H) Алюминий

25. Сарыарқаның ең биік таулары:

A) Мұғалжар

B) Қаратау

C) Ақсораң

D) Қалба жотасы

E) Қарқаралы

F) Баянауыл

G) Көкшетау

H) Шыңғыстау

26. Электротехника машина жасау орталықтары:

A) Шымкент

B) Өскемен

C) Талдықорған

D) Балқаш

E) Павлодар

F) Теміртау

G) Ақтөбе

H) Қостанай

27. Батыс Қазақстан экономикалық ауданы құрамына кіретін облыстар:

A) Жамбыл

B) Алматы

C) Қызылорда

D) Ақтөбе

E) Атырау

F) Маңғыстау

G) Қостанай

H) Павлодар

28. Әйелдерге қарағанда ер адамдар саны басым елдер:
- A) Ресей
  - B) АҚШ
  - C) Жапония
  - D) Корея
  - E) Қытай
  - F) Швейцария
  - G) Австрия
  - H) Үндістан
29. Теңіз жүк тасымалындағы жетекші елдер:
- A) Куба
  - B) Жаңа Зеландия
  - C) Панама
  - D) Багам аралдары
  - E) Либерия
  - F) Индонезия
  - G) Корея
  - H) Кипр
30. Қазақстанның ең ірі сыртқы сауда әріптестері:
- A) Қытай
  - B) Ресей
  - C) Өзбекстан
  - D) Қырғызстан
  - E) Түркия
  - F) Жапония
  - G) Корея
  - H) Сауд Арабиясы

ДҮНИЕ ЖҮЗІ ТАРИХЫ

1. Ежелгі адамдардың алғашқы кәсібі:
- A) Егіншілік.
  - B) Терімшілік.
  - C) Қолөнер.
  - D) Құс өсіру.
  - E) Балық аулау.
2. Парфия мемлекеті құрылды:
- A) б.з. III ғ.
  - B) б.з.б. I ғ.
  - C) б.з.б. II ғ.
  - D) б.з. I ғ.
  - E) б.з.б. III ғ.
3. Ежелгі Грекия жерінде біртіндеп алғашқы қауымдық құрылыс ыдырады:
- A) б.з.б. XI-III ғ.ғ.
  - B) б.з.б. XI-IX ғ.ғ.
  - C) б.з.б. X-VIII ғ.ғ.
  - D) б.з.б. IX-VII ғ.ғ.
  - E) б.з.б. XI-VII ғ.ғ.
4. 962 ж. герман королі I Оттон басқыншылық соғыстарын жүргізе отырып, өзін билеушісімін деп жариялаған мемлекет:

- A) Нормандия.
B) Пруссия.
C) Италиян корольдігі.
D) Қасиетті Рим империясы.
E) Герман империясы.
5. XV ғ. II жартысында сауда жолының Жерорта теңізінен Атлант мұхитына ауысу себебі:
- A) Испания мемлекетінің құрылуы
B) арабтардың Пиреней түбегін жаулауы
C) түріктердің Константинопольді басып алуы
D) Солтүстік Африкамен сауданың жақсаруы
E) Балқан елдерінің сауда бәсекелестігіне түсуі
6. Еуропалықтар ашқанға дейін Мексиканы мекендеген америкалық тайпа:
- A) Бушмен.
B) Эскимос.
C) Майя.
D) Ацтек.
E) Инк.
7. Математикадағы дифференциалдық есептеудің авторы болған заңгер, әрі философ:
- A) Р. Декарт.
B) А. Лавуазье.
C) Ф. Бэкон.
D) Г. Лейбниц.
E) П. Лаплас.
8. 1730 ж. Стамбулда қала кедейлерінің көтерілісін бастаған:
- A) Ахмед Риза
B) Энвер бей
C) Исмет Иненю
D) Патрон Халил
E) Абдул Хамит
9. 1834 ж. Пруссияның ұсынысы бойынша құрылған одақ:
- A) Қасиетті одақ
B) Ганза сауда одағы
C) Шваб одағы
D) Солтүстік одақ
E) Неміс кеден одағы
10. XIX ғ. «жабық есік» саясатын ұстанған, жері ірілі-ұсақты аралдардан тұратын мемлекет:
- A) Тайланд
B) Қытай
C) Корея
D) Жапония
E) Камбоджа
11. Кеңестік Ресей мен Германия арасындағы Брест бітіміне қол қойылған жыл:
- A) 11 қараша 1916 ж.
B) 5 сәуір 1919 ж.
C) 3 қаңтар 1920 ж.

- D) 3 наурыз 1918 ж.
E) 18 желтоқсан 1917 ж.
12. Германия республика болып жарияланған жыл:
A) 1917 ж. қазан
B) 1918 ж. қараша
C) 1920 ж. шілде
D) 1921 ж. наурыз
E) 1919 ж. қыркүйек
13. 1918-1923 жж. Кемалдық Түрік революциясының нәтижесі:
A) Конституциялы монархия орнады.
B) Республика болып жарияланды.
C) Кеңес үкіметі орнады.
D) Абсолюттік монархия орнады.
E) Бұрынғы иеліктерін қайтарды.
14. 1941 жылы 11 желтоқсанда АҚШ-қа соғыс жариялаған елдер:
A) Франция мен КСРО
B) Жапония мен Корея
C) Италия мен Австро-Венгрия
D) Италия мен Греция
E) Германия мен Италия
15. 1974 жылы «Қызыл қалампыр» төңкерісі жүзеге асты:
A) Австрияда.
B) Германияда.
C) Португалияда.
D) Бельгияда.
E) Италияда.
16. 1990 ж. бірнеше мемлекеттерге бөлінген ел:
A) Югославия
B) Венгрия
C) Словакия
D) Польша
E) Албания
17. 1960 жылы президенттік сайлауда “жаңа дәуір” бағытымен жеңіске жеткен президент:
A) Г. Трумэн.
B) Д. Эйзенхауэр.
C) Д. Никсон.
D) Д. Кеннеди.
E) Л. Джонсон.
18. «Мемлекетке зиян келтірді» деген кінәмен дарға асылған Пәкстанның премьер-министрі:
A) П.Мушарраф
B) А.Яхьяхан
C) М.Зия ұл-Хақ
D) Н.Шариф
E) З.А.Бхутто
19. 1954 ж. КСРО-ның НАТО-ға кіру ұсынысының батыс елдерінің сыртқы істер министрлер кеңесінде қарсылыққа тап болу негізгі себебі:
A) КСРО осы уақытта Еуропаға өз әскерлерін енгізді.

- В) КСРО-ның ішкі құрылымы демократиялық талаптарға сай болмады.
С) КСРО-да этникалық жанжалдардың өршуі.
D) КСРО қаруын шектегісі келмеді.
E) Батыс елдері КСРО-мен соғысқа дайындық үстінде еді.
20. Франция мен Англияны байланыстыратын теміржол туннелі іске қосылған аймақ:
A) Альпі
B) Ла Манш бұғазы
C) Бискай шығанағы
D) Симплон
E) Швейцария
21. Гректердің Трояға жасаған жорығына арналған Гомердің поэмалары:
A) «Троя жорығы»
B) «Троя»
C) «Троя оқиғасы»
D) «Одиссея»
E) «Теңіз жорығы»
F) «Адасқандар»
G) «Агамемнон»
H) «Илиада»
22. VI ғ. аяғында славян тайпалары орнығып алған Византияның жерлері:
A) Македония
B) Сирия
C) Греция
D) Мёзия
E) Валахия
F) Фракия
G) Далмация
H) Истрия
23. 1485 жылы Мәскеу кнәздігіне біріктірілген жерлер:
A) Псков
B) Сібір
C) Тверь
D) Рязань
E) Мардовия
F) Карелия
G) Новгород
H) Коми
24. Н. Бонапарттың Франция императоры болып жарияланған жыл:
A) 1799 ж.
B) 1801ж.
C) 1804 ж.
D) 1802 ж.
E) 1805 ж.
F) 1806 ж.
G) 1803 ж.
H) 1800 ж.
25. XIX ғасырдың басында Венесуэла тәуелсіздігі үшін күресті басқарған С.Боливардың азат етуші әскерінің құрамында болмаған халықтар:

- A) ағылшындар
- B) даниялықтар
- C) ирландықтар
- D) италиялықтар
- E) немістер
- F) шведтер
- G) поляктар
- H) орыстар

26. 1929 ж. 7 қарашада «Правда» газетінде жарияланған «Ұлы Бетбұрыс» мақаласының авторы:

- A) С.М.Киров
- B) В.И.Молотов
- C) Л.Д.Троцкий
- D) И.В.Сталин
- E) М.И.Калинин
- F) Л.П.Берия
- G) Г.Ж.Маленков
- H) Н.С.Хрущев

27. 1948 жылы Италияда парламенттік сайлауда жеңіске жеткен Христиан демократиялық партиясымен қатар үкімет құрамына кірген партиялар:

- A) Халықтық партиясы
- B) Коммунистік
- C) Консерваторлар
- D) Жұмысшы партиясы.
- E) Социал – демократтар
- F) Либералдар
- G) Италия Ұлттық партиясы
- H) Республикашылдар

28. 1970жылы сайлауда Чили президенті болып сайланған:

- A) Че Геваре
- B) Х. Перон
- C) С. Альенде
- D) Ф. Кастро
- E) Ф. Батиста
- F) А. Пиночет
- G) А. Стресснер
- H) П. Эйлвин

29. 1975 жылы 1 тамызда Финляндия астанасы Хельсинкиде өткен Жиналысқа Еуропаның 33 мемлекетімен қатар қатысқан елдер:

- A) Египет
- B) Қытай
- C) КСРО
- D) Австралия
- E) Жапония
- F) АҚШ
- G) Канада
- H) Үндістан

30. Чехословакияны бөлу туралы және Германияға Судет облысын беру жөнінде жасалған Мюнхен келісіміне қатысқан мемлекеттер:

- A) КСРО
- B) Финляндия
- C) Испания
- D) Польша
- E) Франция
- F) Италия
- G) Англия
- H) АҚШ

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

1. Желмая мініп, шұрайлы жер іздеумен өмір кешкен жырауды белгілеңіз.
  - A) Доспамбет.
  - B) Асан қайғы.
  - C) Ақтамберді.
  - D) Шалкиіз.
  - E) Қазтуған.
2. Қиял-ғажайып ертегіні табыңыз.
  - A) «Ер Төстік».
  - B) «Қырық өтірік».
  - C) «Аяз би».
  - D) «Ақымақ қасқыр».
  - E) «Түлкі, бөдене».
3. «Диуани лұғат ат-түрк» кімнің еңбегі екенін белгілеңіз.
  - A) Қорқыт ата.
  - B) Махмұд Қашқари.
  - C) Жүсіп Баласағұн.
  - D) Ахмед Иүгінеки.
  - E) Хорезми.
4. *«Ол мені өлтіргісі келеді. Мен абайламай қалсам, ол мені өлтіреді де. Онда ол менің барлық туысқандарымды да, Жаннамды да өлтіреді», - деп фашисті не үшін өлтіретінін дәлелдейтін жауынгер жазушыны табыңыз.*
  - A) Б.Бұлқышев.
  - B) Ж.Молдағалиев.
  - C) Ж.Саин.
  - D) Қ.Қайсенов.
  - E) Б.Момышұлы.
5. Ғ.Мүсіреповтің«Қазақ солдатты» романы 1945 жылы алғаш қандай атпен жарық көргенін белгілеңіз.
  - A) «Жұмбақ жалау».
  - B) «Өмір мен өлім».
  - C) «Қазақ айнасы».
  - D) «Қазақ батыры».
  - E) «Майдан».
6. ”Қазақ солдатты” романындағы Қайроштың прототипін табыңыз.
  - A) Қ. Смағұлов.
  - B) Р.Қошқарбаев.
  - C) Б.Момышұлы.
  - D) Т.Бигелдинов.
  - E) Қ.Аманжолов.

7. С.Сейфуллиннің «Бандыны қуған Хамит» әңгімесінің кейіпкерлерін табыңыз.

- A) Ақсақ Ақан, Сәрсенбаев.
- B) Ораз, Мырзатай.
- C) Өмірқан, Баян.
- D) Жалпақ балуан, Қайсар.
- E) Құрмаш, Атеке.

8. Үмбетей жыраудың әкесінің атын белгілеңіз.

- A) Бәкей.
- B) Бәке.
- C) Тілеу.
- D) Сүлеймен.
- E) Барак.

9. Шәкәрім орыс ақын-жазушыларының ішінен кімді ұстаз санаған, белгілеңіз.

- A) Ю.М.Лермонтов.
- B) А.С.Пушкин.
- C) Ф.М.Достоевский.
- D) Н.Г.Чернышевский.
- E) Л.Н.Толстой.

10. Ш.Уәлихановтың неге аға сұлтан болғысы келгенін белгілеңіз.

- A) Денсаулығы нашарлағандықтан елде болғысы келді.
- B) Ел басқарып, қызмет істегісі келді.
- C) Баюды ойлады.
- D) Туыстарының арасында өмір сүргісі келді.
- E) Халқын әкімдер мен зорлықшыл бай қазақтардан қорғағысы келді.

11. Абай поэмасын табыңыз.

- A) «Әзім әңгімесі».
- B) «Сұлушаш».
- C) «Еңлік-Кебек».
- D) «Медғат-Қасым».
- E) «Кім жазықты».

12. «Мен жасардым, 18 жасар жігіттей шағыма келдім», - деген сөздерді Жамбылдың қай шығармасында айтқанын табыңыз.

- A) «Өмір мектебі».
- B) «Қысқаша өмірбаян».
- C) «Өстепкеде».
- D) «Өмір жыры».
- E) «Менің бақытым».

13. «Бұл жігіттің жасы отыз шамасында... Бұл адамның күлгендегі пішімі құмарлыққа көп салынғандығын білдіріп тұр». Қай кейіпкер екенін табыңыз.

- A) Бақтығұл.
- B) Ақан болыс.
- C) Жақып болыс.
- D) Сәлмен.
- E) Оспан

14. Жетісу қазақтарының ХІХ ғасырдың орта тұсында Қоқан басқыншыларына қарсы күресті суреттеген Ж.Жабаевтың шығармасын атаңыз.

- A) «Халықтың еркі кетті баласынан».
- B) «Халық кегі».
- C) «Патша әмірі тарылды».
- D) «Шағым».
- E) «Сұраншы батыр».

15. *«Арғымақтың баласы,
Арыған сайын тың жортар.
Арқамнан қосым қалар деп,*

Ақ дария толқын күшейтер...», – деген шумақтағы дыбыс қайталаушылығы не екенін белгілеңіз.

- A) Аллитерация.
- B) Инверсия.
- C) Анафора.
- D) Ассонанс.
- E) Эпифора.

16. «М.Әуезов маған әкедей қамқор болған кісі» - деген пікірдің иесін көрсетіңіз.

- A) Ш.Айтматов.
- B) З.Қабдолов.
- C) Р.Нұрғалиев.
- D) Ә.Тәжібаев.
- E) Қ.Мырзалиев.

17. Бір жақсымен дос болсаң,

Азбас – тозбас мүлкі етер ... – деген өлең шумағы кімдікі екендігін табыңыз.

- A) Шалкиіздікі.
- B) Төле бидікі.
- C) Махамбеттікі.
- D) Ақтамбердінікі.
- E) Шернияздікі.

18. Абайдың Семей кітапханасында танысқан досының атын белгілеңіз.

- A) Герцен.
- B) Некрасов.
- C) Байрон.
- D) Гете.
- E) Михаэлис.

19. Спандияр Көбеев «Қалың мал» шығармасында қай кейіпкердің бейнесін жасауда юморды шебер пайдаланғандығын анықтаңыз.

- A) Ғайша.
- B) Жүніс.
- C) Қожаш.
- D) Итбай.
- E) Серғазы.

20. "Қарыз бен парыз" атты хабарды жүргізген дарынды журналист, әдебиет сыншысын табыңыз.

- A) А.Сейдімбеков.
- B) О.Бөкеев.
- C) Ж.Кәрменов.
- D) С.Әшімбаев.
- E) И.Еркеш.

21. «Имам отбасында туған, ескіше білім алған адам. Ол ел аралап диуана, күлдіргі және бақсы-балгерлікпен айналысып, әкесі сияқты имам да болған...» - деп, осы аңыз кейіпкері туралы айтылған:

- A) Қожанасыр
- B) Алдар Көсе
- C) Қорқыт
- D) Аяз би
- E) Жиренше
- F) Асан қайғы
- G) Қарашаш
- H) Шығайбай

22. Бұқар жырау қай батырдың өлімін Абылай ханға естірткенін анықтаңыз:

- A) Қабанбай батыр
- B) Исатай батыр
- C) Саурық батыр
- D) Бөгенбай батыр
- E) Райымбек батыр
- F) Наурызбай батыр
- G) Қарасай батыр
- H) Сұраншы батыр

23. «Би болған, болыс болған өнер емес,

Еңбектің бұдан өзге бәрі жалған» тармақтарының А. Құнанбайұлының қай өлеңінен алынғандығын табыңыз:

- A) «Болыс болдым мінекей»
- B) «Ғылым таппай мақтанба»
- C) «Қараша, желтоқсан мен сол бір-екі ай»
- D) «Мәз болады болысың»
- E) «Интернатта оқып жүр»
- F) «Әуелде бір суық мұз – ақыл зерек»
- G) «Түбінде баянды еңбек егін салған»
- H) «Сабырсыз, арсыз, еріншек»

24. Ыбырай Сандыбайұлының ару қыздың сұлу сипатын аса нанымды етіп бейнелеп берген өлеңін көрсетіңіз:

- A) «Балқадиша»
- B) «Қалдырған»
- C) «Жаңғызтау»
- D) «Қарақат көз»
- E) «Перизат»
- F) «Гәкку»
- G) «Алай көк»
- H) «Арарай»

25. Абай дүниеден өткенде М.Әуезов неше жаста екенін табыңыз:

- A) 11 жаста
- B) 7 жаста
- C) 9 жаста
- D) 5 жаста
- E) 4 жаста
- F) 10 жаста
- G) 12 жаста

Н) 8 жаста

26. «Қорқыт ата кітабы» неше жырдан тұрады?

A) 8

B) 9

C) 11

D) 13

E) 10

F) 15

G) 14

H) 12

27. С. Көбеевтің «Қалың мал» романы қай жылы жазылды?

A) 1912 жыл

B) 1914 жыл

C) 1913 жыл

D) 1915 жыл

E) 1910 жыл

F) 1918 жыл

G) 1916 жыл

H) 1917 жыл

28. М.Әуезовтың «Абай жолы» роман-эпопеясы неше тараудан тұратынын белгілеңіз:

A) 22

B) 25

C) 29

D) 17

E) 28

F) 35

G) 30

H) 15

29. Жиренше шешеннің ақылды әйелінің атын көрсетіңіз:

A) Назым

B) Гүлбаршын

C) Қаракөз

D) Кенжекей

E) Қалампыр

F) Ақжүніс

G) Қарлығаш

H) Қарашаш

30. Үкілі Ыбырайдың қай әні «Қыз Жібек» операсының негізгі ариясына айналады?

A) «Арарай»

B) «Қалдырған»

C) «Жиырма бес»

D) «Шалқыма»

E) «Гэкку»

F) «Қарақат көз»

G) «Маңмаңгер»

H) «Бір қызық ит жүгіртіп, аң ауласа»

ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ

1. «Мектебі» сөзіне лайықты бағыныңқыны көрсетіңіз.
  - A) Еркін.
  - B) Тәуекел.
  - C) Өнер.
  - D) Қызық.
  - E) Жазылған.
2. Ауыспалы мағынаны көрсетіңіз.
  - A) Қасиетті жерімізді таптатпаймыз.
  - B) Піл егістің жегенін жеп, жемегенін таптап кетті.
  - C) Шешесі таптап қоя ма, сары қыз сондай сараң.
  - D) Темірді қыздырып, таптап, суға салды.
  - E) Қабекең шылымын табанымен таптап өшірді.
3. Тұрақты сөз тіркесі қатысқан сөйлемді табыңыз.
  - A) Өз сөзіңдей қып жеткізейін!
  - B) Құдайменде үн-түнсіз түрегелді.
  - C) Ол көптен ат ізін салмады.
  - D) Сол уақытта Ақбала кірді.
  - E) Үйдегі кісілерді бастап, тысқа шықты.
4. Буын үндестігі сақталмаған сөзді белгілеңіз.
  - A) Үнемшілдік.
  - B) Егіншілер.
  - C) Адамгершілік.
  - D) Имандылық.
  - E) Рақымшылдық.
5. Туынды сын есімді анықтаңыз.
  - A) Айлалы батыр алдырмас.
  - B) Жері байдың – елі бай.
  - C) Көптің ойы кемеңгер.
  - D) Жылы орныңды суытпа.
  - E) Тентегін тыйған ел болар.
6. Күрделі сөздер қатарын белгілеңіз.
  - A) Сары жайлау, туыстас.
  - B) Кірпіш, доп.
  - C) Шөпшек, үйшік.
  - D) Киім-кешек, ер-тұрман.
  - E) Сен-ақ, үп-үлкен.
7. Деректі зат есімді табыңыз.
  - A) Жігер.
  - B) Адамгершілік.
  - C) Сызғыш.
  - D) Сана.
  - E) Жайдары.
8. Реттік сан есімнің ережеге сай жазылғанын анықтаңыз.
  - A) Жастарға бір жылда 47 үй, 17 пәтер берілді.
  - B) Халыққа бір жылда 47-дей үй, 17-дей пәтер берілді.
  - C) 21 үйдің 15-і келешекте берілмекші.
  - D) Маған биыл 47-үйден 17-пәтер берілді.
  - E) ХХІ-ғасыр – ақпараттар ғасыры.

9. Жалпылау есімдігі қатысып тұрған сөйлемді көрсетіңіз.
- A) Өз ойыңды өлеңмен жазып көр.
  - B) Ешқашан өтірік айтпа.
  - C) Бұл тауларда ең күшті қыран құстар өмір сүреді.
  - D) Осы жиынға толық қатысыңдар.
  - E) Ауыл түгел жиналып, бір шешімге келді.
10. Күшейткіш үстеу қатысқан сөйлемді анықтаңыз.
- A) Әнді сүйсең, менше сүй.
  - B) Талай тайғақ, тар кешуде таймаған,
Батыр жүрек, қайрат енді алдай ма?!
  - C) Жүріс-тұрысымен біздің бір досымызға ұқсайтын болса, сонда біз мынау досымызды да суреттейміз.
  - D) Жан көріністерінің ең қымбаты - ой.
  - E) Татардың әдебиет тілі жыл-жыл сайын қазақ тіліне жақындап келеді.
11. Мақал-мәтелдің авторы кім екенін анықтаңыз.
- A) Ақындар.
  - B) Даналар.
  - C) Жыраулар.
  - D) Би- шешендер.
  - E) Халық.
12. Ер Төстіктің қалыңдығының атын табыңыз.
- A) Назым.
  - B) Гүлбаршын.
  - C) Кенжекей.
  - D) Құртқа.
  - E) Қаракөзайым.
13. «Алтын сақа» ертегісіндегі қай кейіпкердің сөзі екенін белгілеңіз.
– *Осындай бәлен жердегі бәйтеректің басында бала тұр, бәйтеректің түбін жалмауыз кемпір қазып жатқандықтан, енді құлауға таяу тұр.*
- A) Қарлығаш.
  - B) Жалмауыз.
  - C) Бай.
  - D) Бай баласы.
  - E) Төбет.
14. Жиреншенің ақыл айтушы серігі кім екенін белгілеңіз.
- A) Алдар көсе.
  - B) Хан.
  - C) Қожанасыр.
  - D) Қарашаш.
  - E) Уәзір.
15. Абайдың алғаш жарық көрген өлеңдері кімнің атынан жарияланғанын табыңыз.
- A) Уәйіс.
  - B) Ақылбай.
  - C) Мағауия.
  - D) Әріп.
  - E) Көкбай.
16. С.Мұқановтың «Өмір мектебі», «Менің мектептерім» романдарының түрін көрсетіңіз.

- A) Психологиялық.
- B) Тарихи.
- C) Әлеуметтік.
- D) Өмірбаяндық.
- E) Саяси-деректі.

17. Қазақ халқының мінез-құлқын, тыныс-тіршілігін суреттеген Қ.Мырзалиев өлеңін табыңыз.

- A) «Қызыл кітап».
- B) «Қазақтарды шетелдік қонақтарға таныстыру».
- C) «Елім-ай».
- D) «Қазағым».
- E) «Домбыра».

18. Жүмекен Нәжімеденовтің әке тілегінен тұратын өлеңін табыңыз.

- A) «Менің Қазақстаным».
- B) «Қоңыр түс».
- C) «Жаманыңды көрмесем».
- D) «Еске алу».
- E) «Әжеме».

19. Аналық пен Тоқтарбай - қай батырдың ата-анасы, дұрысын табыңыз.

- A) Қамбар.
- B) Ер Тарғын.
- C) Едіге.
- D) Қобыланды.
- E) Алпамыс.

20. Дулат Исабековтің туған жерін табыңыз.

- A) Қарағанды облысы Егіндібұлақ ауданы.
- B) Батыс Қазақстан облысы Жымпиты ауданы.
- C) Шығыс Қазақстан облысы Қатонқарағай ауданы.
- D) Оңтүстік Қазақстан облысы Сайрам ауданы.
- E) Семей облысы Аягөз ауданы.

21. Еліктеуіш сөздер анықтауыш қызметінде жұмсалып тұрған сөйлемді табыңыз:

- A) Сырттағы салдыр-гүлдір дыбысты естіп, шошып оянды.
- B) Зорға борт-борт желеді, Ызғарлы жел долданып...
- C) Аяғы Мысыққа тимей, босағада тұрған шылапшынға тиіп, қаңғыр еткізді.
- D) Өрт тигендей дүр етіп, бес жүз жұла тартқанда, аспан асты шайқалып, теңселіп кеткендей болды.
- E) Дүңк-дүңк еткен қара жер қозғалғандай дірілдеп, тып-тымық ауаны екі мың тұяқтан ұшқан шаң көміп кетті.
- F) Мотор дүрілі естілгендей болды.
- G) Мойнындағы күміс қарғының күміс сақиналары сылдыр қағып, тазы есікке қарай бет алды.
- H) Екі санын шапақтап, Біресе сақ-сақ күледі...

22. Жалғаулық шылаулар арқылы байланысқан сөйлемді табыңыз.

- A) Бұл алып күштің кім екенін білу үшін Масликовтың қорасына келгенше топ-тобымен қала адамы шананың артынан ерген еді.
- B) Қап-қара соқа толқын үстіне қалқып шыққандай біресе дөңге көтерілсе, біресе құрдым ойпаңға қайта батып кетеді.

С) Бригадирлер, арбакештер, балықшылар бұларды енді «десант» дейтін болды.

Д) Тек таудың басындағы қар бұрынғыдан гөрі ағарып шығыпты.

Е) Сол-ақ екен оның көзі шоқша жайнап, шабыттанып кетеді.

Ғ) Қар қалың түсіп тұр, бірақ табан астында еріп кетіп жатыр.

Г) Бүгін кешке дейін бұл араны бітіріп, ертеңнен бастап жаңа жерге түспек.

Н) Бір айыр шөпті аттарының алдарына апарып салды да, аттарын доғарып, шөпті тией берді.

23. Есімшеден болған пысықтауышты табыңыз:

А) Жақсыға шаң жуымас, жаманға мал жуымас.

В) Оны көрген сайын баласы есіне түседі.

С) Мен ол айтқаннан кейін келдім.

Д) Білім таусылмайтын кен.

Е) Жел басылып қалған екен.

Ғ) Мен оны көргенде таң қалдым.

Г) Тарантас зырлап келеді.

Н) Ел аралаған сыншы болар.

24. Жақты сөйлемді табыңыз:

А) Оның қызықты әңгіме айтқысы келеді.

В) Бұлар жүріп кетті.

С) Оның сабақ оқығысы келмейді.

Д) Оның мұртын балта кеспейді.

Е) Менің тапсырманы орындатқым келеді.

Ғ) Сынып оқушылары алаңға жиыла бастады.

Г) Күні-түні жұмыс істеуге тура келді.

Н) Мен бақытты көрсем деуші едім.

25. Төл сөзге байланысты тыныс белгісі дұрыс қойылған сөйлемді табыңыз:

А) «Шахтаға жан жолатпа, ешкімді шығарма» – деп кетті.

В) – Бұл үйдің жаны нешеу – деп сұрады Итбай.

С) «Жасу, жабырқау – халық мінезі емес, – деп ойлады Ыбырай, – ерлік, ізгілік қана халық мінезі».

Д) «Өзі күйіп жүрген жанымды күйдірме», – деді.

Е) Құнанбай оларға мынаны айтты: «Бөкенші Шыңғыстың бұл тұсындағы бар қыстауды береді».

Ғ) «Шырағым – деді кемпір – сен далаға шығып кетші».

Г) «Еңбек адамды биікке жетелер,» – деді Ақнұр.

Н) Сәбит Жамбылға Сарыарқадан, Балуан Шолақ жерінен екенін айтты.

26. Өзге емес, өзім айтам өз жайымда,

Жүрегім жалын атқан сөз дайында.

Тереңде тұнып жатқан дауыл күйді

Тербетіп, тулатып бір қозғайын да... – деп өзі туралы жырлаған ақынды

табыңыз:

А) Х. Есенжанов

В) М. Шаханов

С) З. Шашкин

Д) Қ. Мырза Әли

Е) Қ. Аманжолов

Ғ) Т. Молдағалиев

G) Ж. Молдағалиев

H) С. Мауленов

27. Қалижан Бекхожиннің өлеңдер жинағын белгілеңіз:

A) «Лирикалар»

B) «Шеру»

C) «Өмір сыры»

D) «Шуағым менің»

E) «Жаңа ұрпақ»

F) «Көктем»

G) «Дала дидары»

H) «Заман біздікі»

28. Ш.Құдайбердіұлы қай жылы дүниеге келгенін анықтаңыз:

A) 1862 жылы 7 шілде

B) 1866 жылы 10 шілде

C) 1861 жылы 10 шілде

D) 1858 жылы 11 шілде

E) 1857 жылы 15 шілде

F) 1860 жылы 20 шілде

G) 1855 жылы 5 шілде

H) 1856 жылы 11 шілде

29. «Қараш-Қараш оқиғасы» шығармасындағы «Мен бүгін бір бұғы атып келемін» деген сөз жолдарын айтқан кейіпкер кім?

A) Сәт

B) Естемес

C) Қоқыш

D) Жарасбай

E) Бақтығұл

F) Тектіғұл

G) Сейіт

H) Сәлмен

30. Бүгіннің орнына бөлшекті немесе бөлшектің орнына бүтінді қолдану қалай аталатындығын анықтаңыз:

A) Ауыстыру

B) Кейіптеу

C) Пернелеу

D) Қайталау

E) Шендестіру

F) Алмастыру

G) Теңеу

H) Меңзеу

АҒЫЛШЫН ТІЛІ

1. Дұрыс жазылған сөзді таңдаңыз:

A) Immediately

B) Imediately

C) Immeditely

D) Imeediately

E) Immidiately

2. «*Dishonest*» сөзінің антонимі:

- A) light
B) clever
C) kind
D) sincere
E) impolite
3. What do they sell at a chemist's?
A) Furniture.
B) Medicine.
C) Acid.
D) Bread.
E) Clothes.
4. Don't play with ... Отпен ойнама.
A) Water.
B) Rain.
C) Fire.
D) Wind.
E) Snow.
5. Дұрыс сөзді таңдаңыз: *I like to look after domestic animals. I live in the ...*
A) forest
B) stadium
C) village
D) city
E) town
6. Дұрыс артикльді таңдаңыз:
I work as...assistant in ...same office as my father does.
A) a, the
B) _, the
C) an, the
D) the, the
E) _, _
7. Дұрыс предлогты таңдаңыз: *I saw him playing football ... that time.*
A) for
B) from
C) on
D) at
E) by
8. «Danger» сөзге дұрыс жалғанатын жұрнақты көрсетіңіз:
A) -al
B) -ive
C) -ful
D) -ous
E) -able
9. Қажетті сөзді табыңыз. *My final exam was on ... of June.*
A) the ninth.
B) the nineth.
C) ninety.
D) ninetieth.
E) the ninetieth.
10. Сын есімді табыңыз

- A) slow
- B) beauty
- C) read
- D) badly
- E) nineteen

11. Есімдіктің дұрыс баламасы: ... *was going there, however I didn't see exactly.*

- A) somebody
- B) onebody
- C) everybody
- D) anybody
- E) nobody

12. Ерекше белгіленген сөзге дұрыс сұрақты табыңыз:\

Jack found her lost ring.

- A) Who did found her lost ring?
- B) Who founded her lost ring?
- C) Who did find her lost ring?
- D) Whose found her lost ring?
- E) Who found her lost ring?

13. Зат есімнің көпше түрінің дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *Child*

- A) Children.
- B) Child.
- C) Childes.
- D) Childrens.
- E) Childs.

14. Етістіктің дұрыс ырықсыз етіс формасын таңдаңыз:

Who (to invite) to dinner by Arman?

- A) Was invite.
- B) Has been invite.
- C) Is invite.
- D) Has been invited.
- E) Have been invite.

15. Ерекше белгіленген сөзге дұрыс сұрақты табыңыз: *He had to go there.*

- A) Where he had to go?
- B) Where did he have to go?
- C) Where did he had to go?
- D) Where had he to go?
- E) Where did he have to go there?

16. Сәйкес жауабы: *We were at home at 3 o'clock. Ол да.*

- A) She was too.
- B) So did he.
- C) So had she.
- D) So was he.
- E) Too she was.

17. Дұрыс вариантты табыңыз: *If I ... about that I ... here.*

- A) knew - have come
- B) had known - will not come
- C) had known - didn't come
- D) had know - came
- E) had known - wouldn't have come

18. Келер шақтың етістігі бар сөйлемді табыңыз.

- A) What is he going to do?
- B) He is playing chess now.
- C) What are they doing now?
- D) They aren't doing homework now.
- E) I'm going home now.

19. Сөйлемді аяқтаңыз: *The National Mall is ...*

- A) The name of the American National Gallery.
- B) The name of the river in America.
- C) The largest store in New York.
- D) The largest store in Washington.
- E) The area between the Capitol and the Washington Monument.

20. *The big clock on the tower of the Palace of Westminster in London is often called Big Ben. But Big Ben is really the bell of the clock. It is the biggest clock bell in Britain. It weighs 13.5 tons.*

The clock tower is 318 feet high. You have to go up 374 steps to reach the top. So the clock looks small from the pavement below the tower.

But its face is 23 feet wide. It would only just fit into some classrooms.

The minute-hand is 14 feet long. Its weight is equal to that of two bags of coal.

The hour-hand is 9 feet long.

The clock bell is called Big Ben after Sir Benjamin Hall. He had the job to see that the bell was put up.

Sir Benjamin was a big man. One day he said in Parliament, "Shall we call the bell St. Stephen's?" St. Stephen's is the name of the tower.

But someone said for a joke, "Why not call it Big Ben?" Now the bell is known all over the world by that name.

Мәтін мазмұнына сәйкес жауап: *How many steps are in Big Ben?*

- A) 135
- B) 318
- C) 374
- D) 380
- E) 289

21. «False» сөзінің антонимы:

- A) True
- B) Lie
- C) Right
- D) Wrong
- E) Worse
- F) Correct
- G) Bright
- H) Regular

22. «To finish school» аударылады:

- A) Емтихан тапсыру
- B) Лицейге түсу
- C) Университетке түсу
- D) Мектеп бітіру
- E) Мектепке бару
- F) Мектептен шығып кету
- G) Колледж бітіру

H) Колледжге түсу

23. Сөйлемді артикльдермен толықтырыңыз: *I usually have ... classes in ... morning.*

- A) -, -
- B) the, a
- C) the, -
- D) -, a
- E) a, a
- F) the, the
- G) a, the
- H) -, the

24. Есімдіктің дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *We spent marvelous time last Friday. I think.... will never happen again.*

- A) its
- B) them
- C) our
- D) it
- E) they
- F) she
- G) we
- H) he

25. Зат есімнің жекеше түріндегі тәуелділік формасын таңдаңыз:

- A) Actor's
- B) Dog's
- C) Spectators'
- D) Workers'
- E) Dogs'
- F) Inspectors'
- G) Student's
- H) Companies'

26. Инфинитив күрделі бастауыш функциясында тұр:

- A) I want to become a surgeon.
- B) I'm going to Austria to learn German.
- C) She asked me to wait a little.
- D) Our task is to get across the river without being seen.
- E) It's easy to make mistakes.
- F) He is said to be a good man.
- G) She's the only scientist to have won three Nobel prizes.
- H) He was happy to be interviewed.

27. Дұрыс құрылған болымсыз сөйлемді таңдаңыз:

- A) She isn't interested in listening to any kind of music.
- B) I not like apples.
- C) You are not speak Kazakh well.
- D) They hasn't read an article.
- E) I didn't have a rest.
- F) Sultan hasn't hurt his knee.
- G) Laura don't study.
- H) He doesn't interested in languages.

28. Сөйлемнің дұрыс аудармасын табыңыз: *Бөлмеде жиһаз көп.*

- A) There are a lot of furniture in the room.
  - B) There are many furniture in the room.
  - C) There are a lot furniture in the room.
  - D) There is many furniture in the room.
  - E) There are many furnitures in the room.
  - F) There are much furniture in the room.
  - G) There is much furnitures in the room.
  - H) There is much furniture in the room.
29. Дұрыс анықтаманы табыңыз: *Great Britain is ...*
- A) a bourgeois republic.
  - B) big town.
  - C) constitutional monarchy.
  - D) republic.
  - E) monarchy.
  - F) part of North Ireland.
  - G) a parliamentary monarchy.
  - H) a federal republic.
30. Герундиймен сөйлемді табыңыз:
- A) I like to look at falling leaves.
  - B) Walking is a traditional way of relaxation.
  - C) We like travelling.
  - D) Ring me up today ,please!
  - E) I go in for swimming.
  - F) I watched the match. Because I know the people playing.
  - G) Once they were travelling all over the world.
  - H) They are crossing the street.